

SUORAN TALK SHOW'N KÄSIKIRJOITTAMINEN

Tapausesimerkkinä Maria!

Lotta Pelkonen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2013
Elokuva- ja televisioilmaisu
Käsikirjoittaminen

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Elokuva- ja televisioilmaisu
Käsikirjoittaminen

LOTTA PELKONEN:
Suoran talk show'n käsikirjoittaminen
Tapausesimerkkinä Maria!

Opinnäytetyö 65 sivua, liitteitä 19 sivua
Toukokuu 2013

Talk show'n käsikirjoittaminen on monivaiheinen prosessi, joka huipentuu suoraan lähetykseen. Koska suora talk show -lähetys sisältää arvaamattomia elementtejä, ei lopputulos vastaa aina suunniteltua. Pysin opinnäytetyössäni valottamaan talk show'n käsikirjoittamista. Esimerkkinä käytän Maria! -talk show'ta. Suoritin työharjoitteluni ohjelmassa. Tutkin myös, miten ennakkoon suunniteltu käsikirjoitus muuttuu suorassa lähetyksessä. Vertailen kahden Maria!-n talk show'n käsikirjoitusta niiden toteutuneisiin lähetyksiin. Tällä tavalla etsin asioita, joita talk show'n käsikirjoittaja-toimittajan tulisi huomioida käsikirjoittaessaan.

Lisäksi valotan talk show'ta genrenä ja sen historiaa. Näin pystyn asettamaan kiistellyn Maria! -talk show'n suomalaisten talk show'den jatkumoon. Lisäksi pohdin talk show -käsikirjoittamisen etiikkaa, sillä Maria! -talk show on aiheuttanut kohua aihevalinnoillaan. Havaitseen työssäni, että käsikirjoittajalta vaaditaan ihmissuhdetaitoja ja paineensietokykyä. Suorassa lähetyksessä juontajan kokemus vaikuttaa hänen improvisointimahdollisuuksiinsa. Olennaista käsikirjoittamisessa onkin se, kuinka hyvin käsikirjoittaja siirtää keräämäänsä taustatiedon juontajalle.

Asiasanat: käsikirjoittaminen, talk show, maria!

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Film and Media
Screenwriting

LOTTA PELKONEN:
How to Write a Live Broadcast Talk Show
Case Example Maria!

Bachelor's thesis 65 pages, appendices 19 pages
May 2013

It takes many phases to write a script for a live broadcast talk show. Because live broadcasting includes risky elements, a talk show doesn't always follow the script written beforehand. My thesis tries to describe how a talk show is written. As an example I use Maria! -talk show because I did my internship in the show. I also study how a beforehand written script changes in live broadcast situation. I compare two Maria! -episodes to its scripts. This is a method to find things a talk show writer should pay attention while writing a script.

I also want to describe talk show as a genre and tell about its history to fit Maria! -talk show to the talk show tradition. Last but not least I ponder the ethical question surrounding a controversial talk show like Maria!. In my thesis I will detect that a talk show writer needs good interpersonal skills and resilience. The experience of a talk show host is directly linked to his/hers ability to improvise during live broadcast. The most important thing about writing a live talk show is how well the writer transfers the gained background information to the host/hostess.

Key words: screen writing, talk show, maria!

SISÄLLYS

JOHDANTO.....	6
TALK SHOW.....	8
2.1 Talk show´n historia.....	8
2.1.1 Yhdysvallat.....	8
2.1.2 Kotimainen talk show.....	9
2.2 Talk show -genret.....	12
2.2.1 Myöhäisillan talk show.....	12
2.2.2 Tunnustustalkkari.....	13
2.3 Talk show´n erityispiirteet.....	15
2.3.1 Suoran lähetyksen erityispiirteet.....	15
2.3.2 Juontajan rooli.....	16
2.3.3 Talk show´n erityispiirteet.....	17
2.3.4 Maria! -talk show´n erityispiirteet.....	19
TALK SHOW´N KÄSIKIRJOITTAMINEN.....	26
3.1 Talk show´n toteuttaminen.....	26
3.1.1 Työryhmä ja työnjako.....	26
3.1.2 Aihevalinnat.....	27
3.1.3 Vierashankinta.....	29
3.1.4 Taustyö.....	31
3.1.5 Lähetyksen käsikirjoittaminen.....	32
3.1.6 Maria!-lähetyksen käsikirjoittaminen.....	36
ENNAKKOON KIRJOITETTU KÄSIKIRJOITUS JA LÄHETYKSEN KULKU.....	38
4.1 Ohjelman toteutuminen.....	38
4.1.1 Ennakkoon kirjoitettu käsikirjoitus 05.10.2011.....	38
4.1.2 Toteutunut suora lähetys 05.10.2011.....	41
4.1.3 Ennakkoon käsikirjoitettu lähetys 30.11.2011.....	44
4.1.4 Toteutunut suora lähetys 30.11.2011.....	47
4.2 Huomioita käsikirjoittajalle analyysien perusteella.....	49
4.3 Talk show ja etiikka.....	52
4.3.1 Journalismin etiikka.....	53
4.3.2 Tapausesimerkki Johanna Tukiainen.....	54
4.3.3 Mediakulttuurin muutos ja talk show -käsikirjoittamisen etiikka...57	
POHDINTA.....	61
LÄHTEET.....	64
Liite 1. Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.....	68
Liite 2. Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.....	69
Liite 3. Maria! -talk show´n käsikirjoitus 05.10.2011.....	71
Liite 4. Maria! -talk show´n käsikirjoitus 30.11.2011.....	79

JOHDANTO

Olen lapsuudestani asti seurannut televisiosta erilaisia keskusteluohjelmia. Yhdysvaltalaiset Sally Jessy Raphael ja Late Night With Conan O'Brien tutustuttivat minut viihteellisempaan talk show -genreen.

Päästyäni opiskelemaan elokuva- ja televisioilmaisua Tampereen ammattikorkeakouluun televisio toimittajan ura alkoi tuntua mielenkiintoiselta uravaihtoehdolta. Koska halusin painottaa opintojani journalistiseen suuntaan, hain työharjoittelupaikkaa silloisen Tarinatalon tuottamasta Maria! -talk show'sta. Sain paikan ja vietin syksyn 2011 Suomen kenties kiistellyimmän televisio-ohjelman työryhmässä.

Törmäsin kerran kommenttiin, jossa valitettiin Maria! -talk show'n emännän Maria Veitolan selkeästi valmistautuneen ennakkoon haastatteluun. Olisiko mahdollista, että suoran talk show'n tekotapa olisi niin vierasta yleisölleen? Koska pääsin myös tutustumaan talk show'n tekemiseen kulissien takana, tuntui hyvältä idealta hyödyntää näitä kokemuksia opinnäytetyön teossa.

Haluan opinnäytetyössäni tutkia, miten talk show'ta käsikirjoitetaan ennakkoon. Esimerkkinä käytän Maria! -talk show'ta ja pohdin myös, miten se mahdollisesti eroaa muista talk show -genren edustajista. Monet talk show't lähetetään suorana lähetyksenä. Siksi tutkinkin, miten käsikirjoitus toteutuu suorassa lähetyksessä ja miten sitä pitäisi hyödyntää käsikirjoitusprosessissa. Selvennän myös käsikirjoittaja-toimittajan työnkuvaa ja roolia talk show'n työryhmässä.

Koska kaikenlaiseen tiedonvälittämiseen liittyy aina eettis-moraalinen puoli, pohdin sitä Maria! -talk show'n näkökulmasta. Ohjelmahan on saanut paljon kritiikkiä osakseen aihevalintojensa ja suoran lähetyksen ennakoimattomien tapahtumien vuoksi. Koen myös, että opinnäytetyön tekeminen tästä aiheesta edistää omia ammatillisia päämääriäni.

Opinnäytetyöni taustamateriaalina käytän alan kirjallisuutta ja tekemiäni henkilökohtaisia haastatteluja. Haastattelin Maria! -talk show'n tuottaja Heli Koskelaa

ja juontaja-toimittaja Maria Veitola. Lisäksi minulla on kaksi kappaletta Maria! -talk show'n käsikirjoituksia, joita vertaan suoraan lähetykseen. Näin tutkin, miten käsikirjoitusta käytetään suorassa lähetyksessä. Huomioideni pohjalta mietin, mitä käsikirjoittaja-toimittajan tulee huomioida käsikirjoittaessaan talk show -lähetystä.

TALK SHOW

2.1 Talk show'n historia

2.1.1 Yhdysvallat

Talk show on ollut olemassa jo lähes television historian alusta saakka alhaisten tuotantokustannustensa vuoksi. Sen alkuperä on yhdysvaltalaisessa radiossa. Vuonna 1954 televisiokanava NBC päätti siirtää Steve Allenin juontaman *The Tonight Show'n* television puolelle. Allen vakiinnutti myöhäisillan talk show'n formaatin, joka on säilynyt lähes ennallaan tähän päivään saakka. Legendan ohjelmasta teki kuitenkin koomikko Jack Paar, joka juonsi ohjelmaa vuodet 1957-1962. (The Tonight Show, Wikipedia 2013.)

Koska The Tonight Show'sta tuli niin suosittu, päätettiin ohjelman tekoa jatkaa, vaikka juontaja haluaisi eläköityä. Esimerkiksi Paarin lopettaessa ohjaimiin siirtyi Johnny Carson. Hänen valtakautensa kesti aina vuoteen 1992 asti. Tällä hetkellä ohjelmaa juontaa koomikko Jay Leno. (The Tonight Show, Wikipedia 2013.)

Toisena merkittävänä virstanpylväänä talk show'n historiassa pidetään vuonna 1967 aloittanutta *The Phil Donahue Show'ta*. Se erosi The Tonight Show'sta sekä lähetysajaltaan, että sisällöltään. Donahuen ohjelma lähetettiin aamupäivisin, ja sitä seurasivat erityisesti yhdysvaltalaiset kotiäidit. Ensimmäiseksi vieraaksi valittiin tunnettu ateisti Madalyn Murray O'Hair. 1960-luvulla ateismi olisi voinut olla liian rankka aihe, mutta suosio olikin päinvastainen. Siitä lähtien lähetykseen valittiin kiistanalaisia vieraita ja teemoja. (The Phil Donahue Show, Wikipedia 2013.)

The Tonight Show'n ja The Phil Donahue Show'n avulla talk show't voidaan jakaa kahteen alagenreen. The Tonight Show edustaa myöhäisillan talk show'ta (Late-night talk show) ja The Phil Donahue Show puolestaan tunnustustalkkaria (tabloid talk show). (Talk Show, Wikipedia 2013.)

2.1.2 Kotimainen talk show

Suomi aloitti säännölliset televisiolähetykset vuonna 1957 (Televisio, Wikipedia 2013). Kului vain kymmenen vuotta, ja talk show -genrestä tuli olennainen osa suomalaista televisiokulttuuria. Vuosina 1967-1969 Lenita Airisto, Aarre Elo ja Hannu Taanila kiistelivät *Jatkoaika*-nimisessä talk show:ssa. Ohjelman sisältö noudatti yksinkertaista kaavaa; ruutuun haalittiin älykkäitä vasemmistolaisia ja vastaavasti yksinkertaisia oikeiston edustajia. Pyydettiinpä studioon myös kerran oman aikansa kohukaunotar, Tabe Slioor. (Mikkonen, Takana loistava tulevaisuus 1982, 80-81.)

1970-luvulla Yleisradio esitti Studio Pasilaa, joka rienasi kotimaista puolue-eliittiä. Esimerkiksi Kokoomuksen silloinen puoluesihteerin Harri Holkerin marssi kesken haastattelun studiosta ulos. (Mikkonen 1982, 98-103.)

Vasta 1971 syntyi kuitenkin Suomen ensimmäinen juontajan ja toimittajan persoonaan nojautuva, amerikkalaisen talk show -perinteen perikuva. Mainos-TV aloitti tuolloin M-Show'n, joka oli Timo T.A. Mikkosen talk show. Alussa epäiltiin, onnistuisiko suomalaisilta amerikkalaistyypin talk show'n tekeminen. Mikkonen luonnehti ohjelmaansa termillä ”Playboy After Dark”. Ennen M-Show'ta Mikkonen oli varsin tuntematon, aloitteleva televisiotoimittaja. Jo tuolloin hän kuitenkin jakoi persoonallaan katsojat kahteen eri leiriin. (Mikkonen 1982, 104-122.)

Kolme kertaa viikossa lähetettävä *Olipa päivä* teki Mirja Pyyköstä vuonna 1972 toimittajatähden. Ohjelman peruspilarina toimi Pyykön ja hänen toimittajaparinsa Raimo Lintuniemen vastakkainasettelu. Samaan aikaan Mainos-TV:n *M-Show* kasvatti suosiotaan, ja Yleisradio yritti herättää Jatkoajan uudelleen henkiin. Tätä varten haettiin oppia Ruotsista ajankohtaisohjelmien tekoon. (Mikkonen 1982, 172-175.)

Timo T.A. Mikkonen valtasi televisioruudun myös 80- ja 90-luvuilla. Vuosina 1987-1989 Mikkonen isännöi viikon uutisaiheisiin keskittyntä ohjelmaa *Tänään, tässä ja nyt* (Tänään, tässä ja nyt, Wikipedia 2013). Aina vuoteen 1997 Timo T.A. Mikkonen juonsi vielä Illan päätteeksi Timo T.A.-nimistä talk show'ta (Timo T.A. Mikkonen, Wikipedia 2013).

Muutenkin 1990-luvulla suomalainen talk show alkoi henkilöityä vahvemmin juontajiinsa amerikkalaisten esikuviansa mukaan. Monet näistä ruutukasvoista hallitsevat vieläkin televisioruutuja tai vaikuttavat ainakin tuottajina taustalla. Taistelua talk show -herruudesta kävi kolme ohjelmaa; *Amazonia*, *Hermunen* ja *Hyvät, pahat ja rumat*. (Anna-Kaisa Hermunen, Wikipedia 2013.)

Hyvät, pahat ja rumat oli oman aikansa kohu-talk show, joka alkoi MTV3:lla vuonna 1992. Se myös muutti suomalaista talk show -kulttuuria rohkeampaan suuntaan. *Hyvät, pahat ja rumat* nojasi vahvasti juontajapari Simo Rantalaisen ja Jari Sarasvuon persooniin. Rantalainen oli stereotyyppisen urheilullinen ja rääväsuinen mies, kun taas Sarasvuo esiintyi kauppakorkeakoulutaustaisena älykkönä. (Näränen 1996.)

Hyvät, pahat ja rumat oli sisällöltään varsin miehinen ohjelma. Alkuaikoina Rantalaisen ja Sarasvuon rinnalla nähtiin naisjuontaja, mutta esimerkiksi Rantalainen esitti omaelämäkerraan *Hyvät, pahat ja munat* hyvin misogynistiä kommentteja. Huhuhtikuussa 1994 Rantalainen haastatteli tuoretta presidenttiä, Martti Ahtisaarta, suorassa lähetyksessä. Siinä Rantalainen esitti suorasukaisia huomioita ja kysymyksiä presidentin alkoholin käytöstä Ruotsin visiitillään. Myöhemmin Rantalaisen miehinen uho koitui hänen tappiokseen, sillä vapaa-ajan väkivaltaiset törttöilyt eivät jääneet huomaamatta. Simo Rantalainen korvattiin Neil Hardwickilla, mutta se ei enää pelastanut talk show'ta lopettamiselta. (Rantalainen 2009, 91-102.)

Amazonia oli MTV3:n naisellinen vastavoima *Hyville*, *pahoille* ja *rumille*. Ohjelmaa juonsi muun muassa lävistys- ja tatuointitaitelijana tutuksi tullut, androgyyni Yazka. Vastavetona *Hyvien*, *pahojen* ja *rumien* miehille aiheille Amazon käsitteli asioita naisten näkökulmasta. Esimerkiksi miesten impotenssia käsiteltiin naisvieraidena avulla (Näränen 1996). Simo Rantalainen puolestaan kirjoitti sekä *Amazoniasta*, että *Anna-Kaisa Hermusen emännöimästä Hermusesta* kirjassaan *Hyvät, pahat ja munat* alentavaan sävyyn (Rantalainen 2009, 48).

1990- ja 2000-lukujen taitteessa toimittaja Ruben Stiller ja Joonas Hytönen ehtivät tehdä useampaa ohjelmaa sekä yhdessä, että erikseen. Stiller esiintyi ensin nimeään kantavassa *Stiller* -talk show'ssa. Hytönen puolestaan aloitti Jyrki-nuoriso-ohjelman juontajana, mutta sai MTV3:lle oman *Joonas Hytönen Show'ssa*. *Ruben&Joonas* -talk show alkoi vuonna 2004. Ohjelman alkutaipaleelle he juonsivat talk show'ta yhdessä,

mutta myöhemmin se jaettiin kahdeksi eri talk show'ksi, jota esitettiin eri iltoina. (Ruben & Joonas, Wikipedia 2013.)

Arto Nybergiä ja Bettina Sångbom-Ekiä pidetään yleisesti Suomessa taitavina ja laadukasta ohjelmaa tekevinä toimittajina. *Arto Nyberg*-talk show'ta on lähetetty samalla lähetyspaikalla TV1:llä vuodesta 2004 asti. Myös ohjelman rakenne on säilynyt samana. Nyberg haastattelee joka jaksossa kolmea vierasta erikseen (Arto Nyberg, Wikipedia 2013). Sångbom-Ek puolestaan on juontanut ruotsinkielistä *Bettina S*-talk show'ta vuodesta 2002 (Bettina Sångbom-Ek, Wikipedia 2013).

Tänä päivänä myös Tuomas Enbuske pyrkii tekemään älykästä asiaviihdettä. Enbuske kuitenkin aloitti erityisesti nuorison suosimasta *Hyppönen-Enbuske*-talk show'ssa yhdessä Henkka Hyppösen kanssa Nelosella. Vuonna 2012 Enbuske kokeili ensimmäisten joukossa Suomessa tehdä talk show'ta jokainen arkipäivä. Kokeilu nähtiin TV5:lla, mutta ohjelma lopetettiin varsin pian. Sen jälkeen Tuomas Enbuske aloitti Radio Novan aamushow'n juontajana yhdessä Aki Linnanahteen kanssa. Koska aamushow'sta tuli suosittu, päätti MTV3 *Enbuske & Linnanahde Crew'n* television puolelle. (Tuomas Enbuske, Wikipedia 2013.)

Suomenruotsalaisen stand up -koomikko Andre Wickström tarjosi vuosina 2003-2005 suomalaisille uuden näkökulman talk show'hun. Puolituntinen komediasarja *W-Tyyli* sijoittui kuvitteellisen talk show'n kulisseihiin. Varsinaista Andre Wickströmin juontamaa talk show'ta ei koskaan nähty, sillä W-tyyli päättyi aina kuvitellun keskusteluohjelman alkamiseen. (Andre Wickström, Wikipedia 2013.)

Myöhemmin Wickström on kuitenkin juontanut kahta oikeaa talk show'ta. Ruotsinkielinen *Hetimiten* kuului FST5:n ohjelmistoon. MTV3:lla nähty *Nevada* oli puolestaan kunnianhimoinen yritys tehdä kunniaa amerikkalaiselle talk show-perinteelle. Juontajana oli oikea koomikko Wickström, ja musiikkiosuuksista vastasi näyttelijä-laulaja Mikko Leppilampi. Nevada sai lähetyksajan MTV3:n lauantai-illan prime timestä, mutta katsojat eivät ohjelmaa löytäneet. (Nevada, Wikipedia 2013.)

Maria Veitola tuli ensimmäisen kerran suurelle yleisölle tutuksi vuonna 2006, kun TV2 aloitti *Maria, Maria*-talk show'n. Myöhemmin ohjelma siirtyi Neloselle ja vaihtoi nimensä *Maria!*:ksi (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013). Sisärukkiset stand up

-koomikko Krisse Salminen ja näyttelijä Eppu Salminen juonsivat hetken vuonna 2009 *Ne Salmiset*-talk show'ta MTV3:lla. Kanava mainosti ohjelmaa erilaiseksi talk show 'ksi, sillä Salmisen sisarukset isännöivät suorassa lähetyksessä eräänlaisia kotibileitä (Ne Salmiset, Wikipedia 2013).

MTV3:n viimeisin talk show -satsaus on *Korkojen kera*, jota juontavat Vappu Pimiä ja Jenni Pääskysaari. Harva tietää, että suosituksen viihtellisen talk show'n pohjana on norjalainen *Senkveld med Thomas og Harald* -keskusteluohjelma. Pimiän ollessa äitiyslomalla näyttelijä Mikko Leppilampi ja juontaja Heikki Paasonen isännöivät samalla ohjelmapaikalla *Heikki&Mikko Show*'ta (Korkojen kera, Heikki&Mikko Show, Wikipedia 2013). Myös Yleisradio jatkaa viihteellistynyttä talk show -linjaa. Joonas Kortesmäki juontaa kolmena päivänä viikossa TV2:lla puolituntista, suoraa talk show'ta (YLE-Blogit, Suorana:Kortesmäki 2013).

2.2 Talk show -genret

2.2.1 Myöhäisillan talk show

Are Nikkinen ja Anders Vacklin kertovat teoksessaan *Television runousoppia*, että nimensä mukaisesti myöhäisillan talk show lähetetään myöhään illalla. Se yhdistelee varietee- ja keskusteluohjelmaa. Varietee -esitys voi sisältää musiikkia, tanssia ja sketsejä. Myöhäisillan talk show lisää ohjelmatyyppiin juontajan, jolla on usein koomikkotaustaa. Tavallisesti se koostuu viihteellisistä julkisuuden henkilöiden haastatteluista, sketseistä ja musiikkivieraan musiikkiesityksestä. Jotta ohjelman koomiset elementit toimisivat, vaatii sen tekeminen paljon ennakkotyötä ja käsikirjoittamista. (Nikkinen & Vacklin 2012, 291-292.)

Koomikot Steve Allen ja Johnny Carson seurasivat toisiaan peräjälkeen yhdysvaltalaisen talk show'n, *The Tonight Show*'n isäntinä. *The Tonight Show*'sta muodostui klassikko, joka määritteli myöhäisillan talk show'n dramaturgisen rakenteen. Tyypillisesti myöhäisillan talk show alkaa isännän alkumonologilla, joka on oikeastaan stand up -komiikkaa. Sitä seuraa siirtymäsketsi, joka pohjustaa ensimmäisen vieraan haastattelun. (Nikkinen & Vacklin 2012, 292-296.)

Ennen toista vierasta lähetys on yleensä puolivälissä. Tällöin nähdään pidempi ja vaikuttavampi sketsi, josta käytetään nimitystä show stopper. Toisen vieraan jälkeen siirrytään musiikkiesitykseen, joka sulkee lähetyksen draaman kaaren. Tämän jälkeen isäntä vielä kiittää yleisöä ja vieraita koomiseen tyyliin ja esittelee seuraavan illan lähetyksen sisällön. (Nikkinen & Vacklin 2012, 292-296.)

Pitää muistaa, että myöhäisillan talk show'ssa ei tehdä vakavahenkisiä syvähaastatteluita. Vieraat ovat usein kokeneita viihdemaailman ammattilaisia, jonka agendana on samalla mainostaa viimeisintä tuotostaan. Koska aiheet ovat keveitä, pidetään haastattelun tunnelma vitsikkäänä ja rytmi nopeana. Harva tietää, että myöhäisillan talk show'n haastattelutkin saatetaan harjoitella etukäteen. Stand up -henkisten monologioiden ja sketsien vuoksi myöhäisillan talk show'n käsikirjoittajat ovat usein juontajan tavoin taustaltaan stand up -koomikoita. (Nikkinen & Vacklin 2012, 292-296.)

2.2.2 Tunnustustalkkari

Kuten myöhäisillan talk show'n tapauksessa, on tunnustustalkkari-genreäkin muokannut vahvasti muutama ohjelma. Osa tunnustustalkkarin viehätystä on yleisön mahdollisuus osallistumiseen. Tämän piirteen toi mukanaan Phil Donahue, jonka nimeä kantava talk show alkoi Yhdysvalloissa 1967. Koska Donahuella oli taustaa radiotoimittajana, halusi hän yleisön tasapuoliseksi osaksi studioon vieraiden ja juontajan kanssa. Donahuella oli tapana liikkua yleisön keskuudessa ja nostattaa näin lähetyksen intesiteettiä katsojan silmissä. (Nikkinen & Vacklin 2012, 287.)

Oprah Winfreystä tuli kuitenkin genren varsinainen tähti. *The Oprah Winfrey Show*'ta lähetettiin 25 vuotta, ja Winfrey loi itselleen samalla media-imperiumin. Alkuaikoinaan Winfrey käsitteli ohjelmassaan rankempia ja rienaavampia aiheita, mutta muutti tyyliään vahvasti 90-luvun loppupuolella. Rajumpaa linjaa edustivat *Jerry Springer Show*, *Jenny Jones Show* ja *Geraldo*. Tunnustustalkkarit lähetetään usein päiväsaikaan, sillä sen vahvinta katsojaryhmää ovat kotiäidit. Tunnustalkkarin juontaja on tavallisimmin nainen, koska sen uskotaan vaikuttavan vahvemmin kohderyhmään. Tavallisimmin jakso kestää 45 minuutista tuntiin. (Nikkinen & Vacklin 2012, 287.)

Koska tunnustalkkari-genren sisältä löytyy selkeästi kaksi ääripään tyylinjää, vertaillaan Oprah Winfreytä ja Jerry Springeriä usein keskenään. Kun Winfrey on myötäelävä ymmärtäjä, niin Springer puolestaan vaikuttaa kaksinaismoralistiselta provokaattorilta. Yhteistä ääripäille ovat kuitenkin vierasvalinnat. Vieraaksi saapuu tavallisia ihmisiä, joiden ongelmia ratkotaan televisioruudun välityksellä. Ero löytyy vieraiden käsittelytavasta. (Nikkinen & Vacklin 2012, 287.)

”Haetaan limusiinilla ja lähetetään kotiin taksilla” on suora lainaus Are Nikkiseltä ja Anders Vacklinilta. Se kuvastaa Jerry Springer Show’n kaltaisten ohjelmien tapoja kohdella vieraitaan. Lähetyksessä tavallisten ihmisten ongelmista pyritään rakentamaan skandaaleja, jotka tuomitaan kuin oikeussalissa. Välillä vieraat hujataan studioon valehtemalla haastattelun sisällöstä, mutta lopputulos voikin olla aivan toisenlainen. Pahimmillaan tällainen toimintapa voi johtaa äärimmäisiin tilanteisiin. Yhdysvaltalaisessa Jenny Jones Show’ssa eräs mies tunnusti rakastuneensa miespuoliseen ystäväänsä. Muutaman viikon kuluttua rakkauden kohde ampui vieraana olleen miehen. (Nikkinen & Vacklin 2012, 288.)

Tunnustalkkari-genressä on myös hyvä ottaa huomioon se puoli, että toisinaan ihmiset hakeutuvat ohjelmaan vieraaksi julkisuudenhimossaan. Aiheesta on jopa kirjoitettu kirja nimeltä *How to Get Booked on Oprah*, in *O Magazine* and on *Oprah’s Favourites Things*. Se esittelee yksityiskohtaisesti keinot, joilla saa mainetta Oprahin kaltaisten ohjelmien kautta. (Nikkinen & Vacklin 2012, 288.)

Tärkeintä tunnustustalkkarin dramaturgiassa on rienata tavallisen kansalaisen ongelmia niiden ratkaisemisen sijaan. Mitä rajummaksi tunnelma studiossa muuttuu, sitä mehevämpi lähetyksen kliimaksi on. Esimerkiksi Jerry Springer usuttaa vieraitaan toisten kimppuun, eikä väkivalta ole silloin harvinainen uhka. Vieraiksi halutaan myös mielellään vähemmistön edustajia, jotka saattavat aiheuttaa pahennusta konservatiivisempien katsojien silmissä. On kuitenkin mainittava, että tunnustustalkkarit ovat ensimmäisinä median maailmassa esitelleet vähemmistökulttuureja (Nikkinen & Vacklin 2012, 289). Tunnustustalkkarit yrittävät siis viestiä, että raja normaalin ja epänormaalin välillä ei ole niin selkeä kuin luullaan.

Tunnustustalkkarin valitsemasta tyylistä riippuu, miten se kuljettaa lähetyksen juonta. Oprah Winfrey esimerkiksi pyrkii herättämään katsojassa myötätuntoa. Hän käyttää

hyväkseen tunteisiin vaikuttavaa kuvamateriaalia ja ihmisten henkilökohtaisia tunnustuksia vuorotellen. Sensaatiohakisempaa linjaa edustava Jerry Springer puolestaan pyrkii vaikuttamaan katsojan mielipiteeseen vieraistaan. Springer paljastaa haastateltavistaan uusia piirteitä, jotta katsoja ei osaisi päättää onko vieras miellyttävä vai ei. Lopulta katsoja ei voi kuin nauraa ”typerälle” haastateltavalle. (Nikkinen & Vacklin 2012, 290.)

2.3 Talk show’n erityispiirteet

2.3.1 Suoran lähetyksen erityispiirteet

Alunperin televisio oli suoran tiedonvälityksen väline, sillä muunlaista lähetystekniikkaa ei vielä ollut. Koska televisio-ohjelmien juuret olivat radiossa, ei suorien televisio-ohjelmien kuvakerronta kehittynyt elokuvien tapaan. Alkuaikoina television lempinimi olikin ”kuvaradio”. Television vahvuus oli kuitenkin kysyä esittää tapahtumia sellaisenaan tässä ja nyt. Suoraa lähetystä alettiin pitää ”oikeana” televisiolähetyksen muotona, koska se esitti esimerkiksi urheilua, uutisia ja haastatteluita. (Bruun, 1999, 246.)

Myös talk show oli alusta asti mukana television kehityksessä ja yksi suoran lähetyksen hyödyntäjistä. Koska televisio lainasi myös talk show -genren radiolta, tuli jokaisella kanavalla olla itseoikeutetusti vähintään yksi suora talk show -ohjelma. (Bruun 1999, 247.)

Suoraan lähetykseen liittyy monenlaisia riskitekijöitä, mutta talk show’n sisällön kannalta olennaisin on niin kutsuttu epävarmuustekijä. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että mitä tahansa voi tapahtua hyvästä ennakkosuunnittelusta huolimatta. Talk show’n tapahtumat koostuvat juontajan ja vieraiden vuorovaikutuksesta. On varsin inhimillistä, jos suora lähetys on jännittävä tilanne vieraille. Juontajan pitää kuitenkin pystyä toimimaan normaalisti, oli tilanne mikä hyvänsä. Epävarmuus on ikäänkuin sisäänrakennettu suoran lähetyksen tekotapaan. (Bruun 1999 248.)

Epävarmuustekijä tarkoittaa käsikirjoitustiimin ja juontajan kannalta sitä, että on löydettävä tasapaino työstetyn käsikirjoituksen ja improvisoinnin väliltä. Tällaisen tasapainon voi saavuttaa vain tekemällä töitä ja kokeilemalla erilaisia metodeja suorassa lähetyksessä. Loppujen lopuksi epävarmuustekijä on kuitenkin talk show'n vahvimpia puolia. (Bruun 1999, 248.)

Maria! -talk show'n tuottajan Heli Koskelan mukaan kyläkauppias Vesa Keskisen humalainen esiintyminen 02.02.2011 Maria!:ssa on hyvä esimerkki epävarmuustekijästä. Keskisen oli tarkoitus tulla rakkaushaastatteluun silloisen afrikkalaisen tyttöystävänsä kanssa. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Parin tiet kuitenkin erosivat riittävästi, ja morsian palasi kotimaahansa vieden Keskisen auton luvatta mukanaan. Ennen lähetystä hän nautti liikaa alkoholia ja vaikutti studiossa sekavalta. Lisäksi Keskisen naapuri soitti kesken lähetyksen Keskisen matkapuhelimeen. Humalatilaa ja puhelua ei löytynyt käsikirjoituksesta. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

2.3.2 Juontajan rooli

Vaikka ohjaaja ja tuottaja vastaavat lähetyksen onnistumisesta ohjaamon puolella, katsoja näkee ruudun kautta vain juontajan. Juontajan vastuu on pysyä tilanteen herrana haastatteluissa ja luovia hankalissakin tilanteissa eteenpäin. Maria! -talk show'n juontajaa Maria Veitolaa ei jännitä suoran lähetyksen tekeminen, vaan riittävän tiedon saaminen taustatoimittajilta haastattelua varten. Hänen mukaansa juontaja on studiossa vieraidensa ohjaaja. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

”Parhaassa käsikirjoituksessa olisi vain kolme ydinkysymystä, jonka teemojen pohjalta voisin haastateltavaa kuuntelemalla improvisoida haastattelun. Jos käsikirjoitus on kirjoitettu liian täyteen, menee haastattelu suorassa lähetyksessä suorittamiseksi”. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Maria Veitolan mielestä on hyvä varautua monenlaisiin tilanteisiin, mutta liiallinen käsikirjoituksen seuraaminen estää haastateltavan tarkkailun (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013). Talk show'n pääasiallinen sisällöntuotanto on saada asioita irti vieraana

olevasta ihmisestä, jonka käyttäytymistä ei voi lopulta koskaan täysin ennakoida. Jos unohtaa huomioida vieraansa, lähetyksen sävy on latteaa (Nikkinen & Vacklin 2012, 158.)

Juontajaa avustaa lähetyksen aikana tuottaja, joka on yhteydessä juontajaan korvanapin välityksellä. Maria Veitolan mukaan on paljolti tuottajasta kiinni, auttaako yhteyden käyttäminen. Maria! -talk show:ssa se toimi. Tuottaja ei voi sanoa korvanappiin esimerkiksi kysymyksen olevan huono, vaan tilalle pitää keksiä toimiva kysymys haastateltavalle. Tosin Veitola toimi aina oman intuitionsa mukaan, eikä aina noudattanut tuottajan ohjeita. Esimerkiksi Vesa Keskinen tapauksessa Veitolalle sanottiin korvanapin kautta: ”älä huomioi puhelinta”. Maria Veitola päätti huomioida puhelun, jonka seurauksena Keskinen haastattelu sai korkeat internetkatsojaluvut. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Vaikka Maria Veitola improvisoi mielellään suorassa lähetyksessä, hänen mielestään käsikirjoittaessa kannattaa kiinnittää huomiota kysymystyyppeihin. Parhaat kysymykset ovat avoimia, jolloin haastateltava joutuu todella pohtimaan vastaustaan ja puhumaan paljon. Veitola on kehittänyt ammattitaitoaan seuraamalla kotimaisia ja ulkomaisia talk show -ohjelmia sekä litteroimalla omia ohjelmiaan. Itsevarmuus suoran lähetyksen onnistumisesta syntyy vasta kokemuksen kautta. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

2.3.3 Talk show'n erityispiirteet

Tanskalainen mediatutkija Hanne Bruun esittää artikkelissaan *The Aesthetics of the Television Talk Show*, että neljä tekijää erottavat talk show'n genrenä muista televisio-ohjelmien lajityypeistä. Muutkin lajityypit saattavat sisältää näitä tekijöitä, mutta genrenä vain talk show osaa hyödyntää niitä. Nämä neljä ovat televisiostudio kuvauspaikkana, juontajan rooli, haastattelu sisällöntuottamisen muotona sekä erityissuhde katsojaan. (Bruun 1999, 243-245.)

Bruunin mukaan televisiostudion avulla ajan ja paikan yhtenäisyys säilyy samalla tavalla talk show:ssa kuin fiktiivisessä draamassakin. Käytännössä television välityksellä on mahdollista käsitellä talk show'ta sekä mielenkiintoisena tapahtumana,

että paikkana, jossa tapahtuu jotain kokemisen arvoista. TV-studio kuvauspaikkana mahdollistaa edellisessä lauseessa kuvatun tavan synnyttää illuusio katsojalle. (Bruun 1999, 243-245.)

Televisiostudio auttaa rakentamaan talk show´lle sen oman sisäisen maailman, jonne katsoja imaistaan mukaan kotisohvalta. Muut ajankohtaisohjelmat ovat talk show´n verrattessa reportaasin välineitä, sillä ne sijoittuvat ulkomaailmaan. Osa talk show´n viehätystä on se, että asiat tapahtuvat tässä ja nyt katsojan silmien edessä. Katsoja voi kokea olevansa osa talk show´ta ja pystyvänsä kommunikoidaan ohjelman kanssa. Siksi onkin erityisen tärkeää suunnitella televisiostudion lavastus niin, että se sopii yhteen edustamansa talk show´n kanssa. (Bruun 1999, 243-245.)

Talk show´n juontajan tärkein tehtävä on toimia yhdyshenkilönä ohjelman ja sen katsojien välillä. Tavallaan juontaja on osa ohjelman maailmaa ja sen sisältöä. Juontajan tulee myös olla yhteydessä kameran kautta kotiyleisöön. Hän ikäänkuin kutsuu katsojat seuraansa tutustumaan vieraisiinsa. Samalla tavalla juontaja tervehtii ja kommunikoi vieraidensa kanssa. Bruun sanookin, että kotikatsojat ovat myös juontajan vieraita. Näin ollen talk show´n juontaja esiintyy samanaikaisesti kahteen suuntaan. Tämä erottaa talk show´n katsojan tirkistelijästä, sillä hänet juontaja on kutsunut henkilökohtaisesti mukaan. (Bruun 1999, 243-245.)

Haastattelu on talk show´n pääasiallinen sisältö. Fiktio-ohjelmien tapahtumat on käsikirjoitettu pienintäkin piirtoa myöten. Näin ei voi kuitenkaan toimia talk show´n kohdalla, sillä ihmisten välistä vuorovaikutusta suorassa lähetyksessä on mahdotonta ennustaa pilkuntarkasti. Fiktiota katsoessaan katsojalla on mahdollista draaman lainalaisuuksien avulla arvata loppuratkaisu. Samanlaiset lait eivät päde talk show´n kohdalla. Katsojalla on siis mahdollisuus kokea jotain yllättävää. (Bruun 1999, 243-245.)

Erityissuhde katsojaan on kenties talk show´n tärkein erikoisominaisuus. Tarkoitus olisi, että talk show´sta välittyisi kuva kaksisuuntaisena kommunikaationa. Tällä tarkoitetaan sitä, että juontaja viestii yleisölleen ja yleisöllä on mahdollisuus viestiä juontajalle takaisin. Käytännössä vain juontajalla on mahdollisuus olla yhteydessä yleisöön. Katsojan kommunikointimahdollisuus on työryhmän luoma illuusio, joka syntyy hyvin suunnittelun lähetyksen myötä. (Bruun 1999, 249.)

Erityissuhteen pohjana on televisio. Televisio on ihmisille osa arkielämää. Sen ohjelmat pyörivät pitkin päivää arkielön taustalla. Television kautta katsottuna yksityisestä tulee yleistä ja päinvastoin. Televisio on arkinen, koska sen esteettinen tyyli ei vastaa elokuvan hienostuneempaa muotokieltä. (Bruun 1999, 249.)

Talk show´lla on kaksi eri tapaa synnyttää erikoissuhde katsojaansa. Jos talk show´lla on studioyleisö, myös kotikatsoja pitää ikäänkuin ”kutsua” mukaan ohjelmaan. Tämä tapahtuu ohjelman juontajan juonnolla, jossa hän toivottaa sekä studio- että kotiyleisön tervetulleeksi suoraan lähetykseen. Studioyleisön reaktiot vahvistavat myös kotiyleisön tuntemuksia. Jos talk show´lla ei ole studioyleisöä, juontajan pitää vielä tarkemmin tehdä selväksi, että katsoja on tervetullut näkemään ohjelman sisällön. Muuten katsoja tuntee herkästä olevansa tunkeilija. (Scannel 1996, 28.)

Talk show´n tekijät ovat ymmärtäneet, että kaikilla ihmisillä on pohjimmiltaan tarve kuulua yhteisöön. Näin talk show´sta voidaan rakentaa yhteisö, jolle talk show -lähetyks on tavallaan virtuaalinen kohtaamispaikka. Juontajan persoonalla on tässä suuri roolinsa; hän on se samaistuttava ihminen, saa joka katsojansa mukaan. (Bruun 1999, 249.)

2.3.4 Maria! -talk show´n erityispiirteet

Maria! -talk show alkoi Nelosella syksyllä 2008. Ennen sitä toimittaja Maria Veitola ehti työskennellä juontajana useammassa televisiotuotantoyhtiö Tarinatalon tuottamassa ohjelmassa. Vuonna 2005 Veitola juonsi TV2:lla Pop Klubi-nimistä ohjelmaa, joka keskittyi musiikkiin. Musiikkiesitysten välillä Veitola teki haastatteluja. Kun TV2 tutki ohjelman katsojakäyriä, huomattiin kotiyleisön mieltyneen eniten Maria Veitolan haastatteluosuuksiin. TV2 päätti tilata Tarinatalolta talk show´n, jota Veitola emännöisi. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

TV2 lähetti Maria, Mariaa kaksi vuotta. Tuolloin ohjelma kesti puoli tuntia ja sisälsi yleensä kaksi haastateltavaa ja musiikkivieraan. Kahden vuoden jälkeen säästölinjalla ollut Yleisradio tarkasteli Maria, Maria:n katsojaprofiileja ja totesi, ettei se sovi TV2:n imagoon. Tuolloin TV2 haluttiin suunnata iäkkäämmälle ja perinteitä arvostavalle katsojakunnalle. Nelonen-kanavan tuottaja Mikko Silvennoinen oli kuitenkin kiinnostunut siirtämään ohjelman Neloselle. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

”Neloselle siirryttäessä ohjelman konseptia haluttiin ohjata uuteen suuntaan. Mikko Silvennoinen oli mukana ideoinnissa ja ehdotti värikkäämpää ohjelmakonseptia. Ohjelman kesto venyi 45 minuuttiin ja sitä esitettiin keskiviikkoisin kello 22.00”. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Yleensä Maria! -talk show´sta puhuttaessa nostetaan esiin Maria Veitolan persoona. Veitola pidetään brändinä, johon liitetään yleisesti tyyliä ja rohkeus. Mikko Silvennoinen halusi uudessa formaatissa korostaa tätä puolta. Veitolan stailauksesta vastasi Suomen tunnetuimpiin stylisteihin kuuluva Minttu Vesala. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Maria Veitola itseään brändiksi kutsuminen turhauttaa. Veitola ei itse osaa sanoa varmasti, millaisena hänen brändiään pidetään. Hän kertoikin, että oli usein yrittänyt saada Maria! -talk show´n ohjaajilta palautetta työskentelystään. Ohjaajat kuitenkin keskittyivät ohjaamisen tekniseen puoleen, ja Veitola joutui kehittämään juontajapersoonaansa omin voimin. Katsojat ovat sen sijaan kertoneet Maria Veitolalle, että hän uskaltaa kysyä suoraan juuri ne kysymykset, mitä kotisohvilla pähkäillään. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

KUVA 1: Maria! -talk show´n emäntä Maria Veitola (Kuva Lotta Pelkonen)

Maria! -talk show´ta suunniteltaessa kohderyhmäksi määriteltiin 15-45-vuotiaat kaupunkilaiset naiset. Veitola kutsui ohjelmaansa ”kansalaistoriksi, jossa kohtasivat viikon puhutuimmat ihmiset ja aiheet” (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013). Maria! -talk show´n tuottajan Heli Koskelan mukaan jo pelkästään ohjelman lähetysaika ja Nelosen ”Aivan jotain muuta” -slogan vaativat ohjelmalta rohkeampaa linjaa (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013).

Heli Koskela kertoi myös, että ohjelmassa päätettiin yhdistää sisällöllisesti naistenlehdet, Seitsemän päivää ja Suomen kuvalehti. Tarkoitus oli tarjota katsojille joka viikko jotain yllättävää. Eräässä vaiheessa ohjelman vastaavan tuottajan Esko Naskalin mielestä Maria! -talk show vaikutti polttareilta, joihin miehillä ei ollut asiaa. Ohjelmalle päätettiin hankkia katsojia myös miesten joukosta. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Aihevalinnat ovat synnyttäneet paheksuntaa, mutta Maria! -fanit on pidetty tyytyväisinä. Koskela nostikin esille Duudsonit ja kysyi, miksi he saavat erityyppistä palautetta (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013). Maria Veitolan ei ollutkaan tarkoitus tehdä ylevää ja kultivoitunutta talk show´ta. Maria! -talk show´n tiimi halusi kuvata tämän päivän Suomea ja sen kansalaisia sellaisina, kun he ovat. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Jokainen Maria! -jakso koostui kolmesta osuudesta, joita jakoivat mainoskatkot. Alkuaikoina ohjelma sisälsi erilaisia inserttejä. Yksi näistä oli Hannele Laurin esittämä Röökimuija, joka kommentoi vaihtuvia aiheita pahasuisen naisen näkökulmasta. Myöhemmin insertit poistettiin Nelosen toiveesta, sillä ohjelmasta haluttiin tehdä haastattelupainoinen. Lähetys päättyi aina musiikkivieraaseen, jota saatettiin myös haastatella lähetyksessä. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Maria! -talk show´ta ei voi määritellä puhtaaksi tunnustustalkkariksi tai myöhäisillan talk show´ksi. Suuren yleisön silmissä se voi vaikuttaa tunnustustalkkarilta aihevalintojensa vuoksi. 10.03.2010 käsiteltiin Joel Hallikaisen perhettä kohdannutta internethyökkäystä. Sävy ei ollut perinteisen vakava, vaan Hallikainen sätii dramaattisesti uhkauksen esittänyttä, selkeästi häpeävää nuorta miestä.

Haastattelussa käytetään sekä Oprah Winfreyn, että Jerry Springerin keinoja. Uhkaaja tulee yleisön joukosta mukaan haastatteluun. Pikkuhiljaa tilanteesta paljastetaan enemmän tietoa Springerin tapaan. Haastattelu loppuu uhkaajan esittämään anteeksipyyntöön. Veitola toimii tilanteen erätuomarina ja jakaa vuoroja.

Lisäksi Maria! -talk show tarjoaa näkyvyyttä vähemmistöille, joka on tyypillistä tunnustustalkkarille. Ohjelman studioyleisössä oli paljon homomiehiä, jotka ihailivat Maria Veitolaa. 07.12.2011 esitetystä jaksossa oli Pervotunturin joulu-teema. Käytännössä se ilmeni niin, että intersukupuolinen Diana Ball ja transsukupuolinen Juliet Horner esittivät nahka-asuisia tonttuja. Avoimen homoseksuaali parfymööri Max Perttula puolestaan esitti nahkaan verhottua joulupukkia. Haastattelussa Pervotunturin väki kohtasi perussuomalaisten kansanedustajan. Studion lavastusta hallitsi hopeisin M-kirjaimin ja virkatuin vaginoin koristeltu joulukuusi.

Myöhäisillan talk show´hun puolestaan viittaa Maria!:n ohjelmapaikka ja kesto. Juontaja Maria Veitola ei myöskään ole Oprah Winfreyn kaltainen äitihahmo, vaan enemmänkin katsojan todella cool kaveri. Alkuaikoina ohjelma myös sisälsi humoristisia inserttejä, jotka ovat ominaisia myöhäisillan talkkarille. Kun amerikkalaisen myöhäisillan talkkarin isännällä Conan O'Brienilla on aisaparinaan Andy Richter, oli Maria Veitolalla Diana Ball ja Lauri Taats. Toisinaan osa haastatteluista oli sävyiltään keveitä ja ajankohtaisia, koska haastateltava oli julkaissu esimerkiksi uuden levyn. Kuten myöhäisillan talkkarinkin, niin Maria!:nkin päätti aina musiikkivieras.

Maria! -talk show sisältää kaikki genrelleen ominaiset erityispiirteet. Puna-valko-pinkkiä sävy maailmaa noudattavat pallot katossa ja studion lattialla loivat studioon surrealistista tyyliä yhdessä catwalkin ja karkkitankojen kanssa. Komeuden kruunasi jättimäinen, karvapintainen M-kirjain. Koska ohjelman oli tarkoitus kuvata erikoisempia ilmiöitä, oli studiokin eräänlainen ihmemaa. Ohjelman katsojalle tuli alusta asti selväksi, että oltiin Maria!-maailmassa.

KUVA 2: Maria! -studio (Kuva Lotta Pelkonen)

Myös Maria Veitolan juontajapersoona erikoisen tyylikkäine vaatteineen sopi ohjelman studioon ja tyyliin. Veitola piti erityisen hyvin huolta siitä, että huomioi koko lähetyksen ajan sekä studio- että kotiyleisön. Tämä auttoi myös erityissuhteen luomisessa, sillä Maria! -talk show´ta selkeästi joko rakastettiin tai vihattiin.

Suomalaista talk show -perinnettä tarkastellessa on Maria! -talk show myös outolintu, mutta positiivisella tavalla. Harvoin niin puhuttua ohjelmaa on juontanut nainen. Toki Anna-Kaisa Hermusella ja Bettina Sångbom-Ekillä on ollut omat nimikko-ohjelmansa, mutta Maria Veitola yhdisti ohjelmassaan sekä vakavampia että viihteellisempiä aiheita. Bettina ja Hermunen olivat tyyliiltään selkeästi asiaohjelmia, kun taas Korkojen kera-emännät Vappu Pimiä ja Jenni Pääskysaari pysyttelevät aina pinnallisella tasolla.

Maria! -talk oli myös sävyltään itseironinen ohjelma, joka uskalsi leikitellä mielipiteitä jakavilla teemoilla. Kestosuosikki Arto Nyberg on aina tasaisen asiallinen. Jokainen Nybergin katsoja saa, mitä tilaa. Maria! :a katsellessa oli mahdollista yllättyä; välillä positiivisesti, välillä negatiivisesti. Osa Maria! :n imagoa oli lisäksi tietty hipster-henkisyys. Ohjelmassa oli mahdollisuus nähdä ensimmäisenä nousevat artistit. Lisäksi emäntä Veitola kiinnitti huomiota poikkeuksellisen trendikkäällä stailauksellaan.

Ehkäpä tärkeintä Maria!-ssa oli se, että ohjelma puhutteli unohdettuja katsojaryhmiä. Maria! -talk show yhdisti niin aikansa populäärikulttuuria seuraavia nuoria, muodista kiinnostuneita tyttöjä, alakulttuurien edustajia kuin jopa maaseudun keski-ikäisiä miehiä. Usein talk show't brändätään älykkääksi asiaviihteeksi, jota vain fiksuimmilla on oikeus kommentoida kotisohvalla. Maria! -talk show pyrki aihevalinnoillaan ja näkökulmillaan esittämään aiheensa niin, että jokaisella oli mahdollisuus tutustua uusiin asioihin.

Kun Maria Veitola tuli tutuksi Maria, Maria:sta, olin 19-vuotias nuori nainen. Silloiset kotimaiset keskusteluohjelmat kyllä kiinnostivat minua, mutten tuntenut kelpaavani niiden katsojaksi. Ohjelmia isännöivät vakavat, harmaapukuiset keski-ikäiset miehet. Kaipasin televisioon esimerkkiä, joka todistaisi minulle, että naisjuontajan on mahdollista olla samaan aikaan hauska, älykäs ja vakavasti otettava. Minulle Maria Veitola oli ensimmäinen todellinen idoli televisioalalla.

Koska minua kiinnosti toimittajana, hakeuduin työharjoitteluun Maria!:an. Hyödyn maksimoiseksi päätin tehdä opinnäytetyönikin talk show'n käsikirjoittamisesta käyttäen Maria!:a esimerkkinä. Mielestäni Maria! -talk show oli hyvä valinta esimerkiksi, koska sen sisältö perustui aidosti ajankohtaisuudelle.

Monien muiden talk show -ohjelmien vieraat ja aiheet on sovittu reilusti aiemmin, koska vierailta on selkeä kuva ohjelman tyylistä. Tällöin he ikäänkuin uskaltavat tulla suoraan lähetykseen, jossa heitä haastatellaan julkisuuskuvan kannalta turvallisella tavalla. Maria! -talk show pyrki etsimään vieraisiinsa uuden näkökulman, eikä välttämättä voinut tarjota uuden kirjan julkaisseelle kirjailijalle haastattelua pelkästään kirjan julkaisemisesta. Maria! -talk show'ta tehdessä viimeisimmät vieraat saatettiin varmistaa päivää ennen suoraa lähetystä.

Myös show'n aihevalinnat ja hauskuus viehättivät minua. Olen aina ollut kiinnostunut aiheista, jotka liikkuvat perinteisen yhteiskunnan rajamailla. En tarkoita kiinnostuksellani tapaa, jolla esimerkiksi sensaatiohakuiset dokumentit käsittelevät teemoja. Ennenminkin kyse on halusta selvittää ja ymmärtää. Maria! -talk show oli minulle ensimmäisiä ohjelmia, jonka kautta näin toisenlaista maailmaa.

Toisekseen, olen taipuvainen eettis-moraaliseen pohdiskeluun. Tiedän se olevan ristiriidassa edellisessä kappaleessa mainitsemieni asioiden kanssa. Eettiset seikat kuitenkin koskevat koko journalismin kenttää. Aluksi Maria! -talk show nähtiin raikkaana tulokkaana, mutta myöhemmin sitä kohdeltiin jonkinlaisena talk show -paariana. Halusin kiinnittää sen vuoksi huomiota eettisiin seikkoihin, koska niiden avulla suomalainen media näyttäisi arvioivan kentällä toimivia tekijöitä.

Toki Maria! -talk show:ssa oli tärkeää se, että ihailin Maria Veitolaa toimittajana. Työhaastattelussani kuulin myös, että käsikirjoittaja-toimittajatiimiin oli tulossa muitakin ihailemiani henkilöitä. Pidin siksi tärkeänä raportoida, miten omasta mielestäni lahjakkaat tekijät suunnittelevat keskustelua aiheuttavaa ohjelmaa. Lisäksi pidän Maria Veitolaa hyvänä esiintyjänä, jonka kautta on hyvä kertoa suoran lähetyksen merkityksestä käsikirjoittamisessa.

TALK SHOW´N KÄSIKIRJOITTAMINEN

3.1 Talk show´n toteuttaminen

Työharjoitteluni aikana huomasin, että talk show´n käsikirjoittaminen on monivaiheinen prosessi. Käytän Maria! -talk show´ta esimerkkinä siitä, kuinka talk show -lähetys suunnitellaan ja toteutetaan Useista eri vaiheista huolimatta se toteutetaan kuitenkin varsin nopeassa aikataulussa. Tämä johtuu siitä, että yleensä talk show´ta lähetetään suorana yksi jakso viikossa. Toinen kiireistä aikataulua lisäävä tekijä on ajankohtaisuus. Uuden, mullistavan tapahtuman syntyä ei voi ennustaa. Jos haluaa pysyä ajantasalla, pitää pystyä toimimaan erittäin nopealla aikataululla. Joskus tämä tarkoittaa jo valmiiksi saadun suunnitelman hylkäämistä.

Käsikirjoittamisprosessin vaiheet eivät koostu pelkästään kirjoittamisesta. Ennen kirjoittamista pitää löytää lähetykseen ja ohjelman tyyliin sopivat vieraat. Tylsän uutisviikon aikana edellämäinnittu ei ole helppoa, joten mielikuvitusta vaaditaan aina. Kun vieraat ja aiheet on päätetty, alkaa itse vierashankinta. Se vaatii paljon sosiaalisia taitoja ja sinnikkyyttä. Maria! -talk show´n kohdalla sinnikkyyttä tarvittiin erityisen paljon, sillä ihmisillä oli paljon ennakkoluuloja ohjelmaa kohtaan.

Taustatyö on koko kirjoitusprosessin tärkeimpiä elementtejä. Taustatyön määrä ja laatu vaikuttaa suoraan käsikirjoituksen laatuun. Olennaista taustatyön teossa on myös se, kuinka hyvin kerätty tieto siirretään talk show´n juontajalle. Varsinaisessa kirjoitusvaiheessa hyödynnetään myös taustatyön tuloksia. Tämän kaiken toteuttaa talk show´n käsikirjoitusryhmä.

3.1.1 Työryhmä ja työnjako

Maria! -talk show´n ydinryhmä koostuu tuottajasta, juontajasta ja kahdesta käsikirjoittaja-toimittajasta. Lisäksi tuotantosihteeri ja tuotantoharjoittelija avustavat tarvittaessa käsikirjoituksellisissa seikoissa, mutta vastaavat pääasiassa ohjelman tekoon liittyvistä käytännön asioista. Tuotantoyhtiön sisällä ohjelman sisällöstä lopullisen vastuun kantaa vastaava tuottaja, mutta myös televisiokanavalla on oma tuottajansa

ohjelmaa varten. Lähetyksessä ohjaaja ohjaa kameroita ja käskyyttää kuvamiksaajaa. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Termi käsikirjoittaja-toimittaja tarkoittaa oikeastaan taustatoimittajaa, joka auttaa myös käsikirjoituksen kasaamisessa. Heli Koskelan mukaan käsikirjoittaja-toimittajalle ei ole mitään tiettyä koulutusvaatimusta, mutta tärkeintä ovat kontaktit suomalaiseen viihdemaailmaan. Työryhmään pyritään valitsemaan käsikirjoittaja-toimittajia, joilla on erilaiset osaamisalueet. Kuudennella kaudella esimerkiksi yksi käsikirjoittajista tunsivat tarkoin Helsingin Punavuoreen keskittyneet ”hipster” -piirit, kun taas toinen oli työskennellyt pitkään perinteisissä viihdeohjelmissa. Yhteinen vaatimus on kuitenkin se, etteivät ideat saa loppua kesken. Maria! -talk show’n kaltainen ohjelma vaatii jatkuvasti lisää uusia ideoita. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Heli Koskela vaihteli viikoittain käsikirjoittaja-toimittajien välillä vakavampia ja kevyempiä aiheita, jotta näkökulmat pysyisivät tuoreempina (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013). Joku voisi ihmetellä, mitä tekemistä juontajalle ja tuottajalle jää käsikirjoittamisen suhteen. Jos jokaisessa jaksossa on vähintään kolme vierasta, olisi siinä kahdelle ihmiselle liian suuri määrä taustatyötä. Taustatyön tekeminen hyvin vie yllättävän paljon aikaa. Maria Veitolan mielestä käsikirjoittaja-toimittajan yksi tärkeimmistä tehtävistä onkin valmistella juontaja haastatteluun siirtämällä kaikki hankkimansa tiedot juontajalle. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Tuottaja ja vastaava tuottaja kantavat suurimman vastuun ohjelman sisällöstä ja hankittavista vieraista. Maria! -talk show’n tapauksessa Nelonen-kanavan tuottaja Meira Noronen otti aktiivisesti osaa ohjelman suunnitteluun. Kyse ei ollut silti kanavan puuttumisesta sisältöön, vaan Norosen halusta auttaa käyttämällä laajoja verkostojaan hyväksi. Välillä myös tuotantosihteeri ja tuotantoharjoittelija tekivät taustatutkimusta ja siirsivät tietonsa eteenpäin käsikirjoitustiimille. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

3.1.2 Aihevalinnat

”Talk show’n aiheet ovat yleensä kertakäyttötavaraa, eikä ohjelma toimi vanhentuneena”. (Nikkinen & Vacklin 2012, 285).

Väite on rohkea, mutta siinä on totuuden siemen. Tulkitsin väittämän tarkoittavan sitä, että ohjelman aihevalinnoilla ja vieraililla pitää olla oikeasti jotain merkitystä. Vaikka ohjelman sävy olisi kevyempi, pitää vieraan silti olla paikalla hyvästä syystä. Ketäpä kiinnostaisi nykypäivän kiihkeätempoisessa menossa Antti Tuiskun uusi levy kolme kuukautta sen ilmestymisen jälkeen.

Ennen työharjoitteluani luulin tietäväni, mitä ajankohtaisuus tarkoittaa. Maria! -talk show:ssa työskentely selvensi minulle käsitettä entisestään, sillä Suomen kokoisessa maassa ajankohtaisesta tulee helposti käytettyä. Parasta olisi löytää skuupit, mielenkiintoiset ihmiset ynnä muut sellaiset ennen kilpailijoita.

Usein kuitenkin ollaan sellaisessa tilanteessa, että sillä hetkellä ajankohtainen henkilö tai aihe on jokaisessa maamme talk show:ssa. Jotta löydetään omalle ohjelmalle erilainen näkökulma, pitää käsikirjoitustiimin Jouko Aaltosen mielestä esittää kaksi kysymystä. Mikä on siis ohjelman tavoite, ja minkälaiselle kohderyhmälle ohjelmaa tehdään (Aaltonen 2003, 17-18).

Ohjelman sisällön ideointi ei ole aina kivutonta, vaikka mielikuvitusta siihen saakin käyttää. Vaikka käsikirjoittaja-toimittaja olisi tiukan paikan edessä, pitää ideoita aiheiksi kuitenkin syntyä. Apuna voi käyttää erilaisia ideointimenetelmiä. Ideoinnin tulisi olla kaksivaiheinen prosessi; ensin kehitellään ideoita, sitten vasta pohditaan niiden toimivuutta käytännössä (Nikkinen & Vacklin 2012, 226).

Maria! -talk show oli Maria Veitolan mukaan suunniteltu kansalaistoriksi, jolla kohtasivat viikon puhutuimmat ihmiset ja aiheet. Maria! -talk show'n tekijät eivät halunneet jakaa puhutuimpia aiheita hyviin ja huonoihin. Jos Johanna Tukiainen tai Big Brotherin kautta mainetta saanut ihminen oli sillä viikolla ajankohtainen presidenttiehdokkaan lisäksi, pyydettiin häntäkin vieraaksi. Katsojien silmiin tällainen menettely saattoi näyttää sensaatiohakuiselta tai rienaavalta, mutta Maria!-n käsikirjoitustiimi tarkoitti asian toisin. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Jokaiseen Maria! -jaksoon pyrittiin saamaan joku niin sanottu iso nimi, esimerkiksi presidenttiehdokkuutensa vuoksi ajankohtainen Pekka Haavisto. Henkilöhaastattelut haluttiin tehdä niin, että haastatteluun pyrittiin saamaan sekä yksityinen että yleinen näkökulma. Jos Suomessa oli mahdollisesti käymässä kansainvälinen tähti, häntä

yrityttiin saada vieraaksi. Jokaisen jakson päätti aina musiikkivieras, joka yritettiin varmistamaan useita viikkoja aikaisemmin. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Tuottaja Heli Koskela yritti rakentaa käsikirjoitustiimin niin, että jokaisella oli verkostoja erilaisiin alakulttuureihin (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013). Myös Are Nikkisen ja Anders Vacklinin mielestä alakulttuureista on mahdollista löytää ne ilmiöt, jotka ovat pian koko kansan huulilla (Nikkinen & Vacklin 2012, 226).

Maria! -talk show'n työryhmä sai usein käskyn katsoa Korkojen kera- ja Arto Nyberg-lähetys, sillä ohjelmat kilpailivat samoista vieraista. Jos henkilö oli edellä mainittujen lisäksi lupautunut Maria!-an, piti löytää erilainen näkökulmaa. Tällaisessa tapauksessa olisikin hyvä käydä läpi Jouko Aaltosen kysymykset. Maria!-a tehtiin, koska haluttiin tuoda julki maassamme tapahtuvia asioita. Asioita ei kuitenkaan voinut jättää käsittelemättä, vaikka ne olisivat kiistanalaisia. Ohjelmaa tehtiin nuoremmalle kaupunkilaiselle, joka halusi seurata aikaansa.

Ideoidessa uusinta Maria! -lähetystä käsikirjoitustiimi ei käyttänyt mitään valmiita ideointimenetelmiä. Yleensä käytiin yhdessä läpi kulunut uutisviikko ja luettiin toimistolle tulevia aikakauslehtiä. Lisäksi jokainen työryhmän jäsen käytti hyväkseen omia verkostojaan, jotta raikkaampia aiheita löydettäisiin. Tuottaja Heli Koskela ja Maria Veitola olivat myös paljon yhteydessä viikonloppuisinkin, ettei mikään kiinnostava tema pääsisi karkuun. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013). Omasta näkökulmastani aihevalinnat olivat aika paljon kiinni siitä, millainen uutisviikko oli meneillään.

3.1.3 Vierashankinta

Maria! -talk show'n tuottajan Heli Koskelan mielestä suomalaiset julkisuuden henkilöt PR-vastaavineen ovat muuttaneet julkisuudenhallintaansa. PR-vastaavat ovat ikäänkuin portinvartijoita, joiden ohi median edustajat eivät pääse. Erityisesti urheilijoiden ja muusikoiden brändiä suojellaan tarkasti sponsorisyistä. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Julkisuuden henkilöt haluavat positiivista näkyvyyttä ja antavat haastatteluita sen pohjalta. Usein erityisen tavoitellut julkisuuden henkilöt ovat ”koskemattomia”. Heidän henkilökohtaisia yhteystietojaan ei ole saatavilla. Jos tavoittaa esimerkiksi tällaisen henkilön edunvalvojan, sanotaan julkisuuden henkilön usein olevan kiireinen tai matkoilla. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Myöhemmin saattaa kuulla, että tavoiteltu julkisuuden henkilö ei ole koskaan kuullut koko asiasta. Pahimmassa tapauksessa hän olisi tullut ilomielin vieraaksi. Siksi Koskelan mukaan pitää keksiä kiertoreittejä haluttujen vieraiden tavoittamiseksi (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013).

Maria!-tiimissä käytettiin leikkimielellä termiä ”fronttaaminen”. Se tarkoitti julkisuuden henkilön tavoittamista paikan päältä (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013).

Esimerkiksi Nokia Mission entisen johtajan Markku Koiviston jäätyä kiinni homoseksuaalisesta suhteesta, minut lähetettiin tavoittelemaan Koivistoa Nokia Mission kokouksesta Tampereelta.

Fronttaaminen toimi erityisen hyvin, jos kyseessä on edellä mainitun kaltainen suojeltu julkisuuden henkilö. Heli Koskela tavoitteli pitkään Nokian uutta toimitusjohtajaa Stephen Elopia. Elopille, kuten muillekin mahdollisille vieraille, haluttiin antaa hyvä kuva ohjelmasta. Elopille esimerkiksi lähetettiin Suomi-aiheinen herkkukori, jonka mukana oli kirje Maria!-tiimiltä. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Yksi vierashankinnan kulmakivistä on kyky tulla vastaan. Tässä tapauksessa vastaan tuleminen liittyy haastattelun sisältöön ja näkökulmaan. Maria Veitola kertoi, että julkisuuden henkilöille annettiin usein mahdollisuus tutustua suunniteltuun haastatteluun etukäteen.

”Halusimme näyttää vieraamme älykkäämpinä, kuin he olivat. Esitellessämme haastattelua ehdotimme vieraille, että he vastaisivat kertomalla hauskan jutun, jonka he kertoivat taustahaastattelussa”. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Valitettavasti vieraat tulkitsivat niin, että heille yritettäisiin syöttää sanoja suuhun (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013). Metodi ei kuitenkaan ole kiero keino muokata

haastateltavan mielipiteitä, sillä tapa on yleinen amerikkalaisessa talk show -tuotannossa (Nikkinen & Vacklin 2012, 292).

Oleellisimpia vierashankintaan liittyviä asioita on se, miten etsitään yhteystietoja tai kontakteja. Tavallaan se muistuttaa salapoliisin työtä. Itse etsin Maria! -talk show´hun paljon urheilijoita vieraaksi. Yleensä aloitin haun googlettamalla henkilön. On kuitenkin melko varmaa, ettei tällä tavalla löydy suoria yhteystietoja.

Sen sijaan voi löytää urheilijan managerin tai joukkueen tiedottajan, jolle soittamalla pääsee jo lähemmäs. Jos manageri tai tiedottaja kieltää varhaisessa vaiheessa haastattelun, etsitään seuraavaksi lapsuuden aikainen urheiluseura. Sieltä saattaa löytyä ihminen, joka vaikuttaa edelleen urheilijan lähipiirissä. Myös Fonectan kaltaiset palvelut tarjoavat maksua vastaan yhteystietoja.

Joskus mielikuvituksen käyttäminen vie lähemmäksi päämäärää. Löysin Seitsemän päivää-lehden juorupalstalta kuvan Mikael Granlundin asunnosta. Sattumoisin kerrostalon alakerrassa sijaitti ravintola, joka kuului tunnettuun ketjuun. Tunnistin alueen Töölöksi ja tarkistin ravintolaketjun sivuilta osoitteen. Samana päivänä tuotantosihteerimme tavoitti Granlundin kotiovelta.

Edellisessä osiossa mainitsin, että käsikirjoittaja-toimittajilla tulee olla hyvät verkostot. Niitä tarvitaan nimenomaan vierashankinnassa. Itse tarkistin varmuuden vuoksi aina etsimäni henkilön Facebook-profiilin siltä varalta, että meillä olisi yhteisiä ystäviä. Tarinatalolla pidettiin myös excel-taulukon muodossa rekisteriä, josta löytyi useiden julkisuuden henkilöiden yhteystietoja.

3.1.4 Taustyö

Are Nikkinen ja Anders Vacklin esittävät käsikirjoitusoppaassaan, että hyvin tehty taustatyö on tie onnistuneeseen haastatteluun talk show´n suorassa lähetyksessä. Taustatyötä tehdessä etsitään kaikki mahdollinen haastateltavasta löytyvä tieto. Lähteitä voivat olla esimerkiksi muut henkilöstä tehdyt haastattelut, arkistot ja haastateltavan tuntevat henkilöt. (Nikkinen & Vacklin 2012, 160.)

Nikkisen ja Vacklinin ajatus päti myös Maria! -talk show'n käsikirjoitustiimin työtapoihin. Maria Veitola kouluttaui toimittajaksi oppisopimuksella Radio Cityssä aikana ennen internetin valtakautta. Tuolloin hän joutui esimerkiksi polkemaan Lepakosta Richardinkadun kirjastoon mahdollisimman nopeasti, koska internetiä ei ollut käytössä. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Nykyisin Maria Veitola käyttää internetiä apunaan, sillä monenlainen tieto on saatavissa sen kautta nopeasti. Mahdollisuuksia tarjoavat esimerkiksi Yleisradion Elävä arkisto ja Areena. Internetin liiallisessa käytössä on vaaransakin. Koska monet toimittajat käyttävät sitä apunaan, saattaa haastatteluista tulla helposti samanlaisia. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Veitola hyödyntää myös aikakauslehtiä, sillä esimerkiksi Tarinatalo piti yllä kohtalaisen suurta lehtiarkistoa toimistolla. Tärkeimpiä tiedonlähteitä on kuitenkin taustahaastattelu. Tulevalle vieraalle soitetään käsikirjoitusvaiheessa ja pyritään löytämään uusi näkökulma haastatteluun. Toisinaan otetaan yhteyttä haastateltavan lähipiiriin. Osa vieraista on pitänyt tällaista menettelyä tungetteluna. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Tärkein vaihe taustatyössä on informaation siirtäminen suoran lähetyksen juontajalle. Veitola luottaa suorassa lähetyksessä kokemukseensa. Hänen mukaansa käsikirjoituksen ei tarvitse olla täynnä kysymyksiä, muutama ydinkohta riittää. Sen sijaan juontajalla pitää olla kaikki mahdollinen informaatio, jotta improvisointi ja haastateltavan ennakoiminen onnistuisi. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

3.1.5 Lähetyksen käsikirjoittaminen

Jouko Aaltonen kertoo kirjassaan Käsikirjoittajan työkalut – Audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas, miksi käsikirjoitus pitää tehdä. Vaikka talk show-lähetyksen käsikirjoitus ei ole taiteellinen tuotos, on se toimivan ohjelman tukipilari. Käsikirjoitus ei ole pelkästään suoran lähetyksen juontajaa varten, vaan se kertoo myös tekniselle työryhmälle lähetyksen kulun ja sisällön. Myös ohjelmaa lähettävä kanava haluaa tietää, mitä sen esittämä lähetys sisältää. (Aaltonen 2003, 12-14.)

Myös Are Nikkisen ja Anders Vacklinin käsikirjoitusoppaasta löytyy teoreettista pohjaa talk show -lähetysten käsikirjoittamiselle. Mitään varsinaista selkeää vaihejakoa lähetysten käsikirjoittamiselle vieraiden varmistuttua ei ole, sillä jokaista ohjelmaa työestetään omalla tyylillään (Nikkinen & Vacklin 2012, 158.). Jonkinlaisiin vaiheisiin käsikirjoittaminen voidaan kuitenkin jakaa käsikirjoituksen eri muotojen avulla.

Outline tarkoittaa lyhyttä selostusta lähetysten keskeisimmistä tapahtumista. Vieraat ja aiheet on asetettu toimivaan järjestykseen niin, että siitä voi päätellä lähetysten dramaattisen kaaren. Ajolista on outlinen laajennettu muoto, joka sisältää osuuksien kestot ja tekniset erikoistiedot. Ajolista on erityisesti teknisen työryhmän käytössä, sillä siitä näkyy esimerkiksi lähetyksessä ajettavien musiikkien ja äänten tiedot. (Nikkinen & Vacklin 2012, 158.)

Käsikirjoituksesta käytetään joskus nimitystä rutiinilista. Siihen on kirjoitettu järjestyksessä lähetysten tapahtumat. Rutiinilista sisältää myös kaikki juonnot ja haastattelut puhtaiksi kirjoitettuna. Rutiinilistaa käyttävät eniten tuottaja, ohjaaja ja lähetysten juontaja, sillä heillä on suurin vastuu sisällöstä suoran lähetysten aikana. (Nikkinen & Vacklin 2012, 158.)

Erityisen tärkeä osa rutiinilistaa ovat eri osioiden arvioidut kestot. Rajallisen lähetysajan vuoksi jokaiselle osuudelle arvioidaan etukäteen kesto, jossa yritetään pysyä. Toisinaan lähetysten aikana tuottaja muuttaa kestoja, jos meneillään oleva haastattelu on esimerkiksi erittäin mielenkiintoinen. Tällöin ylimenneet kestot nipistetään toisten osioiden kestoista. (Nikkinen & Vacklin 2012, 158.)

Jos lähetysten sisällön rytmi vaihtelee, helpottaa se katsojan mielenkiinnon säilyttämistä. Siksi sisällön rytmittäminen onkin käsikirjoittaja-toimittajan tärkeimpiä tehtäviä käsikirjoittamisessa. Rytmien ja osioiden järjestyksen suunnittelussa voidaan käyttää apuna disposition ja haastattelutyyppeiden eri muotoja. (Nikkinen & Vacklin 2012, 159-160.)

Dispositio merkitsee keskustelua ennakoimattomana ja muuttuvana tilanteena. Dispositio pitää sisällään asioiden tapahtumajärjestyksen, käsittelytavan, valmiustilan sekä sen, miten asioilla on taipumus toimia tietyllä tavalla määrättyssä tilanteessa

(Nikkinen & Vacklin 2012, 158.). Yksinkertaistettuna dispositio tarkoittaa sitä, miten suoran talk show'n käsikirjoitus varautuu yllättäviin tilanteisiin.

Dispositiota on kahdenlaista; kronologinen ja analyttinen dispositio. Kronologinen dispositio esittää lähetyksen teemat aikajärjestyksessä. Ensin selitetään taustat, sitten siirrytään tapahtumiin ja lopuksi palkitaan katsojat paljastamalla seuraukset. Analyttinen dispositio tarjoaa laajemman tavan käsitellä monimutkaisempia aiheita vertailemalla kahta asiaa. (Nikkinen & Vacklin 2012, 158.)

Toinen keino rytmien elävöittämiseksi on käyttää lähetyksen aikana erilaisia haastattelutyyppisiä. Henkilökohtaista haastattelua tehdessä pyritään pääsemään haastateltavan henkilön ihon alle ja ymmärtämään hänen kehitystään ihmisenä. Tavoitteena on saavuttaa intiimi tunnelma, jossa kuitenkin paljastetaan paljon haastattelun kohteesta. (Nikkinen & Vacklin 2012, 184-185.)

Toinen haastattelutyyppi puolestaan on emotionaalinen haastattelu. Tarkoitus on tuoda julki haastateltavan tunteet. Tällaisessa haastattelussa katsoja voi samaistua haastateltavaan ja käsitellä omakohtaisia kokemuksiaan. Usein aiheet ovat luonteeltaan herkkiä ja koskettavia. Viihteellisessä haastattelussa asia voidaan esittää niin, että se kirjaimellisesti viihdyttää ja naurattaa yleisöä. Viihteellinen osio on hyvä keino pitää katsojat ruudun ääressä. (Nikkinen & Vacklin 2012, 185.)

Vakampiakin haastattelutyyppisiä on olemassa. Informatiivisen haastattelun on tarkoitus selventää jonkin ajankohtaisen aiheen taustoja tarkemmin. Sen avulla yritetään saada selville, miksi jokin asia tapahtui. Esimerkiksi Alppilan koulun tapahtunutta tönimistilannetta voitaisiin valottaa informatiivisen haastattelun avulla niin, että saataisiin selville tapaukset perustiedot. Tutkiva haastattelu muistuttaa informatiivista haastattelua, mutta se pyrkii selvittämään todelliset tapahtumat. Näinollen Alppilan koulusta erotettua opettajaa haastateltaisiin siitä, mitä tilanteessa tapahtui hänen mielestään tapahtui. (Nikkinen & Vacklin 2012, 183-184.)

Vastustavaa haastattelua käytetään, jos halutaan saada haastateltava myöntämään asioita, joista ei mielellään puhuttaisi. Tyyllillisesti se on lähellä ristikuulustelua. Haastattelijan tulisi kysellä haastattelussa sellaisia asioita, jotka vaikuttavat yleisön mielipiteiltä. Tulkitsevan haastattelua käytetään, kun halutaan tutkia eri näkökulmia jo

varmistetusta faktasta. Sen avulla voidaan luoda katsojalle tunne, että hän joko puoltaa faktaa tai vastustaa sitä. (Nikkinen & Vacklin 2012, 184.)

Rutiinilistaa tehdessään käsikirjoittaja-toimittajalla tulisi olla siis tiedossa useita erilaisia asioita. Aluksi on tärkeää pohtia, miksi lähetyksen vieraita halutaan haastatella ja mistä näkökulmasta. Kun nämä asiat on päätetty, valitaan jokaiselle haastattelusosiolle paras mahdollinen haastattelutyyppi. Näin varmistetaan käsittelytapa, joka mahdollistaa haluttujen tietojen saamisen. Myös dispositio pitää huomioida ja miettiä, kumpaa vaihtoehtoa käytetään. Lähetykseen valittujen vieraiden tulisi olla erityyppisiä, jotta haastattelutkin olisivat erilaisia. Siten edesautetaan vaihtelevan rytmin syntymistä.

Rutiinilista on hyvä aloittaa alkujuonnolla, joka sisältää koukun. Koukun on oltava niin mielenkiintoinen, että katsoja seuraa lähetyksen loppuun asti sen takia. Lisäksi rutiinilistaan pitää kirjoittaa kaikki juontajan juonnot, haastateltavien esittelyt, itse haastattelut ja siirtymävaiheet seuraaviin osioihin. Haastattelua kirjoitettaessa hyvin tehdyn taustatyön merkitys korostuu, koska sen avulla haastattelu ei ole aiempien samasta aiheesta tehtyjen toistoa. (Nikkinen & Vacklin 2012, 159.)

Koska keskustelu on rönsyilee haastattelutilanteessa, ja suunnitellut kestot muuttuvat suoran lähetyksen aikana, voi juontaja joutua lopettamaan lähetyksen ajanpuutteen vuoksi hätäisesti. Siksi rutiinilistaan lisätään joskus taustatietoa haastateltavasta ja mahdollista ennakointia tämän vastauksista. Haastattelun voi lopettaa tyylikkäästi niin, että lopussa juontaja tiivistää haastattelun lopputuloksen tai löytää siihen kokonaan uuden näkökulman. Toisaalta nopea lähetys voi jättää vaikutelman poikkeuksellisen kiihkeästä keskustelusta. Katsojaa miellyttävä loppuratkaisu nostaa esille inhimillisen ja tunteita herättävän näkökulman. (Nikkinen ja Vacklin 2012, 159.)

Jos ohjelmaa on lähetetty pitkään, on sen formaatti käsikirjoitustiimillä ja juontajalla jo selkärangassa. Tällaisessa tilanteessa käsikirjoituksen ei tarvitse olla niin viimeistelty, sillä kokenut juontaja hallitsee tilanteen. Ajolista on kuitekin aina tehtävä mahdollisimman tarkasti, sillä se toimii työvälineenä ohjaajalle. Suorassa lähetyksessä nimittäin työskennellään sekuntien tarkkuudella. (Nikkinen & Vacklin 2012, 159)

3.1.6 Maria!-lähetyksen käsikirjoittaminen

Suora Maria! -talk show'n lähetys jaetaan kolmeen blokkiin mainoskatkojen mukaan. Niin jaetaan myös lähetyksen käsikirjoitus (Maria!-käsikirjoitukset 05.10.2011 ja 30.11.2011, Liitteet 3 ja 4). Yksi jakso kestää 42 minuutista 44 minuuttiin. Keston määrää Nelonen-kanavan lähetyksen keskus. Lähetyskeskus laskee yhteen ohjelman mainosten ja muiden samana päivänä esitettävien ohjelmien kestot yhteensä, jotta Maria!:lle jäävä aika saadaan selville. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Keskimääräisessä Maria!-jaksossa on kuusi-kahdeksan vierasta. Osaa vieraista haastatellaan yhdessä. Jokaisen lähetyksen päättää musiikkivieraan esitys. Toisiaan musiikkivierastakin haastatellaan. Maria! -käsikirjoitukseen on aina sisällytetty alku-, esittely- ja loppujuonnot. Mainoskatko- ja loppujuonnoissa muistutetaan yleensä ohjelman sivuista sosiaalisessa mediassa. Käsikirjoitukseen on myös sisällytetty taustatietoja juontaja Maria Veitola varten. (Maria!-käsikirjoitukset 05.10.2011 ja 30.11.2011, Liitteet 3 ja 4.)

Maria! -talk show'n tuottaja Heli Koskela jäsenteli käsikirjoittamista Maria!-n viikkorytmin mukaan. Maria! -talk show lähetettiin keskiviikkoisin suorana kello 22.00. Tiistaisin pidettiin ohjaajapalaveri, jossa käytiin ajolista läpi ohjaajan, juontajan ja tuotantosihteerin kanssa. Käsikirjoitus oli tiistaisin lähes valmis. Keskiviikkoamuna juontaja Maria Veitola ja toinen käsikirjoittaja-toimittaja viimeistelivät käsikirjoituksen. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Torstain Veitola piti vapaana, mutta muu tiimi alkoi pikkuhiljaa tutkia uutta uutisviikkoa seuraavan lähetyksen aiheita varten. Perjantaina pidettiin tuotantopalaveri, jossa jaettiin aiheet ja vieraat käsikirjoitustiimin kesken. Viikonlopun aikana Koskela ja Veitola saattoivat viestitellä mahdollisista uusista ideoista. Maanantaina tarkistettiin valittujen aiheiden toimivuus ja saatettiin etsiä mielenkiintoisempia tilalle. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Maria Veitola luottaa käsikirjoitusta rakentaessaan kokemukseensa. Veitola ei käyttänyt pohjana valmiita formaatteja tai käsikirjoittamisen teoriaa. Jokainen lähetys oli oma tapuksensa, mutta muutama asia on hänen mielestään hyvä pitää mielessä. On tärkeää

mieltä, mikä on sellainen haastattelu, joka saa katsojan seuraamaan lähetystä loppuun asti. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Joskus Veitola asetti ajankohtaisimman aiheen ensimmäiseksi ja kevensi sisältöä loppua kohden. Kello 22.00 lähetysaika asetti myös oman haasteensa, sillä suurin osa suomalaisista katsoo Kymmenen uutiset. Siksi usein mielenkiintoisimmat osiot alkoivat uutisten jälkeen. (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013.)

Maria! -talk show'n käsikirjoituksesta ei käytetty termiä rutiinilista. Se sisälsi kyllä rutiinilistan vaatimat asiat. Käsikirjoituksen lisäksi tehtiin aina ajolista, joka sisälsi teknisen työryhmän vaatimat tiedot. Alku- ja loppujuontojen kestot löytyivät ajolistasta. Suorassa lähetyksessä käsikirjoitus oli liimattu juontokortteihin, jotka sopivat yhteen Maria!-n visuaalisen maailman kanssa. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

ENNAKKOON KIRJOITETTU KÄSIKIRJOITUS JA LÄHETYKSEN KULKU

4.1 Ohjelman toteutuminen

Tässä luvussa analysoin kahden Maria! -talk show'n lähetysten ennakkoon kirjoitettua käsikirjoitusta. Sen jälkeen katson jaksot ja tutkin, miten lähetys toteutui oikeasti. Jaksot ovat talk show'n kuudennelta kaudelta, koska suoritin itse silloin työharjoitteluni Maria!:ssa. Nämä kaksi jaksoa valikoituivat analysoitavaksi, koska tuotantoyhtiön edustaja lähetti minulle kaksi satunnaista käsikirjoitusta. Tarkoitus on analyysin avulla selvittää, mitä käsikirjoittaja-toimittajan tulee ottaa huomioon käsikirjoitusta laatiessaan.

Tutkin ensin 05.10.2011 ja 30.11.2011 lähetettyjen jaksojen käsikirjoitukset. Etsin käsikirjoituksista tekijöitä, joista kerroin Lähetysten käsikirjoittaminen-osiossa. Selvitän, mitä haastattelulla halutaan sanoa, mitä tyyppiä haastattelu on ja mistä näkökulmasta se on kirjoitettu. Lisäksi määrittelen, onko haastattelussa käytetty dispositiota ja määrittelen käytetyn disposition tyyppin. Tarkastelen myös, miten yleisön on otettu huomioon käsikirjoituksessa.

Lisäksi tarkastelen, millainen rytmi käsikirjoituksessa on ja mistä se johtuu. Tutkittuani käsikirjoitukset vertailen niitä suoriin lähetysiin. Tarkoitus on analyysin avulla selvittää, mitä käsikirjoittaja-toimittajan tulee ottaa huomioon käsikirjoitusta laatiessaan.

4.1.1 Ennakkoon kirjoitettu käsikirjoitus 05.10.2011

Sekä koti-, että studioyleisö huomioidaan tervetuloa-toivotuksella heti alkujuonossa, kuten Hanne Bruun artikkelissaan esittää (Bruun 1999, 245). Alkujuonon koukku on koko lähetysten teema; muutos eri muodoissaan (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 1, Liite 3).

Reckless Loven laulajaa Olli Hermania haastatellaan, koska yhtyeeltä on ilmestynyt uusi levy, ja Herman on esiintynyt saman kanavan Kuorosota-ohjelmassa. Haastattelun

näkökulma on valottaa kliseistä rokkielämää, Hermanin yksityiselämää, pelotonta suhtautumista miehen kauneudenhoitoon ja yhtyeen suhdetta musiikin kaupallisuuteen. Tyyliään haastattelu on selkeästi viihteellinen ja ehkä vähän vastustavakin, koska Hermanilta kysytään asioita jotka olisivat perinteiselle miehelle kielteisiä. Rytmiltään se on nopea, koska 7 minuuttiin on mahdutettu paljon kysymyksiä. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 1, Liite 3.)

Haastattelun dispositiota on hankala määrittää, koska siinä vuorotellaan yksityisen ja Reckless Lovea käsittelevien kysymysten välillä. Käsikirjoitukseen on sisällytetty taustatietoa siitä, miten Hermanin tyttöystävä iski hänet. Haastattelun koukku alussa on pyyntö ottaa paita pois, koska niin Olli Herman kuulemma usein tekee keikoilla. Haastattelulla yritetään kertoa, että tässä on kuuma glam -rokkari, jota ei pelota leimautua metroseksuaaliksi tai kaupallisen musiikin tekijäksi. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 1, Liite 3.)

Perussuomalaisten kansanedustajan Mika Niikon alkujuonossa kerrotaan välittömästi haastattelun tarkoitus. Niikolta halutaan selitys, miksi hän haluaa työnantajille kerrottavan työntekijän sukupuolisesta suuntautumisesta. Lisäksi Niikon haastattelu on kytköksissä seuraavan blokin haastatteluihin. Näkökulma on tiedustella, miksi seksuaalisuus on merkittävää työpaikan kannalta ja verrata sitä Niikon omiin menneisyyden töppäilyihin. Haastattelutyypinä yhdistellään tutkivaa ja vastustavaa haastattelua. Kysymykset vaikuttavat siltä, että ne voisivat olla katsojan esittämiä. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 1, Liite 3.)

Dispositio on lähellä kronologista, koska kysymyksissä siirrytään loogisessa järjestyksessä henkilökohtaisempiin kysymyksiin. Kestoksi haastattelulle on annettu 7 minuuttia ja kysymyksiä on lähemmäs 10 kappaletta. Tässä tapauksessa haastattelua pitäisi suorittaa nopeasti, jos haluaa käsitellä kaikki asiat. Haastattelulla yritetään kuvata, miksi tämä perussuomalaisten kansanedustaja pitää sukupuolista suuntautumista tärkeänä seikkana työhaun kannalta. Lisäksi halutaan huomauttaa, ettei hän ole omalta taustaltaan nuhteeton. Lopussa haastattelun teemaa muutetaan toisen blokin tyyliä lähemmäksi. Mainoskatkojuonossa muistutetaan ohjelman internetissä näkyvästä osiosta ja tulevasta sisällöstä, jotta katsoja pysyisi kanavalla. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 1, Liite 3.)

Toisen blokin ensimmäinen vieras on paljon mainostetun kristillisen Mahdollisuus muutokseen-kampanjan päällikkö Hannu Haukka, jonka vuoksi häntä myös haastatellaan. Haastattelun näkökulma on halu selvittää, mikä hämmennystä aiheuttanut kampanja oikeastaan on. Tyyliään Haukan haastattelu on tutkiva haastattelu edellä mainituista syistä. Se etenee dispositioltaan kronologisessa järjestyksessä ja sisältää taustatietoja aiheesta. Vaikka Haukan osiolle on annettu aikaa vain 5 minuuttia, on kysymyksiä runsaasti. Tällöin sen tulisi edetä nopeasti. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 2, Liite 3,)

Haastattelun on tarkoitus viestiä katsojalle, että kampanjalla on jaloista päämääristä huolimatta hämäreäkin puolia. Seuraavaksi osioon otetaan mukaan kampanjaan kuuluva Tuulikki Törmälä, joka antaa kasvot kampanjan mainostamalle muutokselle. Näkökulma on kertoa tämän ihmisen henkilökohtaisesta muutoksesta kampanjan avulla. Siksi haastattelutyyppejä yhdistää sekä henkilökohtaista, että tutkivaa haastattelua. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 2, Liite 3.)

Haastattelu on dispositioltaan kronologinen, sillä kysymykset kertovat Törmälän tarinaa aikajärjestyksessä. Tässäkin osiossa on taustatietoa käsikirjoituksessa. Törmälän haastattelulle on määritelty kestoksi 8 minuuttia, vaikka loppupuolella siihen lisätään vielä kysymykset liikkeen negatiivisesta asenteesta islamin uskoa kohtaan. Vaikka Törmälän läsnäolo haastattelussa voisi antaa kampanjasta inhimillisemmän kuvan, on hänen tarinassaan puolia, jotka saattavat antaa hänestä katsojalle vähän ”hourupäisen” kuvan. Juonnot vievät taas katkolla ja internetin KaniCam -lähetykseen. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 2, Liite 3.)

Käsikirjoituksen kolmas blokki on selkeästi keveämpi kuin toinen blokki. Haastateltavana on uuden onnen löytänyt Wilma Schlizewski ja hänen rakkaansa Olli Väätäinen. Heidät on pyydetty vieraiksi, koska pariskunta on ollut paljon esillä rakastumisensa takia. Lisäksi uuden rakkauden löytäminen sopii muutos-temaan. Schlizewskia ja Väätäistä haastatellaan siitä näkökulmasta, että rakkaus voi muuttaa ihmistä. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 3, Liite 3.)

Haastattelulle on annettu kestoksi 8 minuuttia. Se on tyyllisesti henkilökohtaisen ja viihteellisen haastattelun välimuoto, koska pariskunnan yksityiselämästä keskustellaan humoristisesti. Haastattelun dispositio on kronologinen, sillä parin tarina etenee

aikajärjestyksessä kysymysten kautta. Tässäkin osiossa käsikirjoitukseen on kirjoitettu taustatietoja. Tämäkin haastattelu voi äityä nopeatempoiseksi, sillä ainakin Schlizewski tiedetään räväkäksi vieraaksi. Haastattelun avulla yritetään kertoa, miten rakastuminen muuttaa ihmistä. Wilma Schlizewskin ja Olli Väätäisen yhteishaastattelun jälkeen Reckless Love esittää vielä uuden kappaleensa Animal Attraction. (Maria!-käsikirjoitus 05.10.2011, Blokki 1, Liite 3.)

Vaikka Maria Veitola kertoi edellisessä luvussa asettavansa ajankohtaisimman vieraan joskus alkuun, on tässä käsikirjoituksessa tehty toisella tavalla. Syy on selkeästi Kymmenen uutisten. Katsojan silmissä mielenkiintoisin on Mahdollisuus muutokseen-kampanja, joka vie kokonaan toisen blokin.

Koska kaikki haastattelut ovat kestoltaan samaa luokkaa ja jokaisessa on paljon kysymyksiä, saattaa lähetyksen rytmi pysyä sen takia samanlaisena läpi lähetyksen. Siksi lähetyksen aloittaa ja päättää kevyempi ja viihteellisempi haastattelu. Näin saadaan jonkinlaista rytminvaihtelua. Kaikki juonnot sisältävät informaatiota ohjelman sosiaalisen median sivustoista ja lähetyksen tulevista tapahtumista.

4.1.2 Toteutunut suora lähetys 05.10.2011

Maria! -talk show'n juontaja Maria Veitola käynnistää suoran lähetyksen alkujuonnolla. Hän ei poikkea kirjoitetusta juonnosta. Yleisön tervehtiminen palkitaan aplodeilla, mutta se lienee osittain studio-ohjaajan ansiota. Veitola ei pyydä Olli Hermania ottamaan paitaa pois heti haastattelun lähetyksessä, vaikka niin käsikirjoituksessa lukee. (LivTV 2013.)

Maria Veitola ei seuraa Hermanin haastattelun aikana koko ajan käsikirjoitusta, vaan seuraa tarkkaan vieraansa vastauksia ja improvisoi niiden perusteella. Ensimmäinen jännittävä kohta tulee, kun Veitola kyselee Hermanilta tämän kihlatun rintojen vilauttelusta. Kun Herman ei vastaa suoraan, hiillostaa Veitola humoristisesti. Se irrottaa selkeästi yleisöstä nauravia reaktioita. Vaikka Olli Herman ei vastaa rintojen vilauttelukysymykseen, on hän miellyttävän oloinen haastateltava, joka ei jää hiljaiseksi (LivTV 2013.)

Vaikka jotkin kysymykset vaikuttavat tiukoilta ja edustavat vastustavaa haastattelutyyppeä käsikirjoituksessa, onnistuu Maria Veitola kysymään ne pehmeämmin. Näin vieraan on ikäänkuin helpompi antautua vastaamaan itseään koskeviin ikävämpiin kysymyksiin. Ikävät kysymykset ovat kuitenkin olennainen osa talk show'ta. (LivTV 2013.)

Haastattelun suunniteltu 7 minuutin kesto venyy lähes kahdella minuutilla, mutta se vaikuttaa Maria Veitolan omalta päätökseltä. Olli Herman vastaa hyvin ja kertoo mielenkiintoisia tarinoita, joten hänen haastattelunsa pidentäminen palvelee katsojaa. Maria Veitola on myös hyvä kaivamaan vastauksia ja reaktioita vieraastaan. Vaikka Herman ei myönnä rintojen vilautusta, kertovat hänen ilmeensä ja käyttäytymisensä toista Veitolan painostaessa. (LivTV 2013.)

Haastattelun dispositio ei ole vielääkään selkeä, mutta se voi johtua haastattelun viihteellisestä luonteesta. Rytmii säilyy haastattelun läpi samana. Katsojalle välittyy Olli Hermanista, että hän on miellyttävä nuori mies, vaikka viettääkin villiä rock-elämää ja käy kauneushoidoissa. (LivTV 2013.)

Myös Mika Niikon esittelyjuonto on sama lähes sanasta sanaan. Niikko kuitenkin ottaa haastattelussa ensimmäisen askeleen, sillä hän tuo emäntä Veitolalle kukkia. Yleisö pitää sekä Niikon eleestä, että Veitolan kiittelystä. Niikon haastattelun aikana Veitola muuttaa muutaman kysymyksen paikkaa. Luultavasti hän tekee niin, jotta saisi kysymyksillä painetta haastattelun loppua kohti. (LivTV 2013.)

Maria Veitola toistaa useamman kerran, miksei hän ymmärrä seksuaalisen suuntautumisen olevan arvo. Näin hän tekee yleisölle selväksi oman mielipiteensä ja ehkä myös toistaa yleisön mielipidettä. Kysymykset rikostaustasta eivät horjuta Niikkoa. Päinvastoin, hän kertoo niistä mielellään. (LivTV 2013.)

Haastattelun tehtävä oli saada selville totuus Niikon mielipiteestä seksuaalisen suuntautumisen suhteen. Se selviää, sillä Mika Niikko perustaa mielipiteensä Raamattuun ja kristilliseen arvopohjaansa. Niikon mielestä karpäsestä on kuitenkin tehty härkänen, sillä mielipide julkaistiin huonossa asiayhteydessä ja kohu oli valmis. Haastattelu venyy minuutilla, mutta Veitola ei pääätä sitä kesken. Mika Niikko kuvailee lopussa uskoontuloa konkreettisella tavalla, joka kiinnostaa katsojia. (LivTV 2013.)

Toisen blokin alussa Maria Veitola improvisoi juonnossaan ja tervehdyksessään Hannu Haukalle. Se antaa Veitolasta lämpimämmän kuvan sekä yleisölle, että vieraille. Halutessaan saada enemmän tietoa Haukasta irti, Veitola käyttää taas humoristista hiillostustekniikkaa. Hän puhuu hassulla äänellä ja jankkaa, jotta saisi vierailta konkreettisen vastauksen kysymykseen. Veitola myös alleviivaa puhetyylillä hankalia kysymyksiä niin, että vaikuttaisi inhimillisemmältä kysyessään niitä. (LivTV 2013.)

Muutaman viimeisen kysymyksen paikka vaihtuu. Veitola vaihtaa murhaaja Late Johanssonin esimerkiksi kysymykseen, jotta loppu olisi dramaattisempi. Haastattelun aikana liikkeestä ei selviä erityisen mairittelevia faktoja, joten se pääsee lähelle tavoitettaan selvittää liikkeen taustoja. Kysymyksen paikan vaihto myös vaihtaa disposition laatua. (LivTV 2013.)

Tuulikki Törmälän lisääminen haastatteluun korostaa liikkeen hämärämpiä puolia lisää. Törmälän kokemukset itsemurhayrityksistä ja Jeesuksen väliintulosta voivat toisille katsojille pahentaa kuvaa kampanjasta. Törmälälle esitetyt kysymykset ovat yksinkertaisia. Veitola hakee niillä selkeästi konkreettisia vastauksia, jotka ovat esimerkkejä uskoontulosta. Konkreettisten esimerkkien hakemiseen sopii selkeästi kronologinen dispositio, sillä se helpottaa haastateltavan johdattelemista. Myös draamankaari rakentuu kuin itsestään kronologisen disposition avulla. (LivTV 2013.)

Maria Veitola keksii haastattelussa myös kokonaan uuden teeman; eikö jokaisella ole vastuu omista tekemisistään? Se sopii kokonaisuuteen hyvin ja tuntuu kysymykseltä, jonka yleisö haluaisi itse esittää. Törmälän haastattelu pysyy ennakoidussa kestossa. Veitola keksii myös paljon vitsejä lähetyksen aikana. Yleisön reaktioista päätellen ne myös toimivat. (LivTV 2013.)

Kolmas ja viimeinen blokki on varattu Wilma Schlizewskin ja tämän uuden miehen Olli Väätäisen haastattelulle. Maria Veitola improvisoi heti alussa, jotta saisi isompia reaktioita hiljaisen oloisesta Väätäisestä irti. Hän kysyy, miksei Schlizewski tee enää peniksenpaksunnuksia. Taas saadaakseen katsojia kiinnostavia konkreettisia esimerkkejä Veitola improvisoi kysymyksiä ja toistaa niitä niin kauan, kunnes vieraat vastaavat. (LivTV 2013.)

Loppua kohden käsikirjoituksen kysymykset loppuvat kesken, vaikka aikaa on vielä jäljellä. Se ei haittaa Veitola, joka keksii koko ajan lisää kysyttävää seuraamalla haastateltaviaan. Tässäkin haastattelussa saadaan kerrottua parin rakkaustarina kronologisen järjestyksen avulla. (LivTV 2013.)

Läpi lähetyksen Maria Veitola lukee juonnot juontokorteistaan lähes sellaisinaan. Tämä johtunee siitä, että juonnot sisältävät paljon tärkeää tietoa. Näin ne varmasti kerrotaan katsojille, joille tiedot ovat tärkeimpiä. Koko lähetyksen rytmi on aika tasapaksu, mutta se toimii tässä tapauksessa yhtenäisen teeman vuoksi. Reckless Loven soittaessa lopussa Olli Herman sentään ottaa paidan pois, kun Veitola muistuttaa häntä siitä. Musiikkiesitys lopettaa lähetyksen. Ironisesti kappale ”Animal Attraction” tukee Väätäisen ja Schlizewskin haastattelun teemaa. (LivTV 2013.)

Lähetys ei eroa suuresti käsikirjoituksestaan, mutta vieraat käyttäytyvätkin suhteellisen ennakoitavasti. Erot ovat lähinnä haastattelujen sisällä, kun vieras vastaakin jo seuraavaan kysymykseen valmiiksi. Veitola vaihtelee taitavasti kysymysten paikkaa, jotta rytmi haastattelun sisällä muuttuisi. (LivTV 2013.)

4.1.3 Ennakkoon käsikirjoitettu lähetys 30.11.2011

Tämäkin käsikirjoitus alkaa katsojien tervehtimisellä, niinkuin Hanne Bruun esitti talk show’n erityispiirteissä (Bruun 1999, 245). Alkujuonnossa ei kerrota koko lähetyksen sisältöä, sillä yhtenäistä teemaa ei ole. Sen sijaan muistutetaan superfood -guruista, jotka esittelevät uusia erikoisdrinkkejä. Tämän arvellaan kiinnostavan katsojia. (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Blokki 1, Liite 4.)

Ensimmäinen blokki aloitetaan Nightwish -yhtyeen basistin Marco Hietalan haastattelu. Hietalan haastattelu on ajankohtainen, koska yhtyeen uusi levy oli juuri julkaistu. Lisäksi Hietalan haastattelua pystyi sovittamaan yhteen kuvataiteilija Miina Äkkijyrkän haastattelun kanssa. Hietalan haastattelun näkökulma on humoristinen katsaus rokkitähtien elämään ja savolaisuuteen. Tyyliiltään se on viihteellinen, vaikka muutamassa kysymyksessä on vastustavia sävyjä. Selkeää disposition laatua en haastattelusta löydä, ellei analyttisenä dispositiona pidetä rokkitähteyden ja

savolaisuuden yhdistämistä haastattelussa. (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Blokki 1, Liite 4.)

Marco Hietalan haastattelulle on annettu aikaa vain viisi minuuttia, joten se on tarkoitettu keveämmäksi lähetyksen käynnistäjäksi. Katsojalle halutaan siis kertoa tunnetusta yhteestä viihdyttävällä tavalla. Viiden minuutin jälkeen haastatteluun tuodaan mukaan kuvataiteilija Miina Äkkijyrkkä. Hän on tuottaja Heli Koskelan mainitsema ”iso nimi”, joka haluttaisiin josta lähetykseen. Äkkijyrkkä on koko kansan tuntema ja ristiriitaisia tunteita herättävä henkilö, joten hänen ei tarvitse olla ajankohtainen mistään erityisestä syystä. Siksi hänen haastattelulleenkin on annettu aikaa 8 minuuttia. (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Blokki 1, Liite 4.)

Haastattelun näkökulmaksi on suunniteltu sitä, miten suomalaista kuvataidetta voidaan viedä kansainvälisille markkinoille. Myös Hietalalta pyydetään kommentteja kuvataiteen vientiin. Haastattelutyypin yhdistelee tutkivaa, henkilökohtaista ja hieman vastustavaakin, sillä välillä kysellään myös Äkkijyrkän persoonasta.

Äkkijyrkälle esitettävät kysymykset noudattelevat hiukan kronologista dispositiota. Analyyttistä dispositiotakin löytyy, kun kysellään Marco Hietalalta, miten musiikkipuolen oppeja voisi soveltaa kuvataiteeseen. Haastattelusta voi tulla edellistä nopeampi rytmiltään, sillä katsoja osaa odottaa tietynlaista käytöstä Miina Äkkijyrkältä. Osuudella halutaan kertoa katsojille, miten suomalaista taidetta voisi nostaa kansainväliseen valokeilaan. Lisäksi halutaan hyödyntää Äkkijyrkän julkisuuskuvaa. (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Blokki 1, Liite 4.)

Mainoskatkon jälkeen siirrytään toiseen blokkiin, jossa vaihdetaan jääkiekkovallan maailmaan. Jääkiekkoväkivalta puhutti tuolloinkin suomalaisia. Vieraaksi on pyydetty valmentaja Alpo Suhonen ja jääkiekkoanalyytikko Petteri Sihvonen. Käsikirjoitus olettaa, että haastateltavat ovat asiasta eri mieltä. Koska sävystä toivotaan kiihkeää, on haastattelulle annettu aikaa 9 minuuttia. Haastattelusta löytyy sekä tutkivan, että vastustavan tyyppisiä kysymyksiä. Haastattelun on tarkoitus kertoa jääkiekon ristiriitaisesta maailmasta, ja siitä, etteivät edes ammattilaiset ole asiasta samaa mieltä (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Blokki 2, Liite 4.)

Toista blokkia kevennetään, kun mukaan otetaan superfood-gurut Erkki Palviainen ja Olli Posti. Osion on tarkoitus keventää toista blokkia jääkiekko-osuuden jälkeen. Palviainen ja Posti ovat jo pienemmissä piireissä varsin tuttuja nimiä, mutta nyt heidän olisi tarkoitus esitellä superfoodeja pikkujouludrinkki-näkökulmasta. Haastatteluosio on vain viiden minuutin mittainen, jonka jälkeen juomia maistellaan yhdessä Alpo Suhosen ja Petteri Sihvosen kanssa. Haastattelu on tutkiva viihteellisestä näkökulmasta. Tarkoitus on hakea rytminmuutosta toiseen blokkiin. (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Blokki 2, Liite 4.)

Kolmannessa blokissa on vain yksi vieras. Pekka Haavisto on ajankohtainen vieras, koska hän on Vihreiden presidenttiehdokas. Haastattelun avulla halutaan selvittää, miksi Haavisto olisi hyvä presidentti, miten hän ratkoisia tietynlaisia ongelmia ja minkälainen persoona presidenttiehdokas on. Haastattelun tyyppi vaihtelee viihteellisen, tutkivan ja vastustavan välillä. Myös dispositiotyyppi vaihtelee edellä mainituista syistä. Haavistolle tehdään lisäksi Arto Nyberg -tyyppinen sana-assosiaatiotesti, jonka tarkoitus on päättää haastattelu hauskasti. Haaviston haastattelun jälkeen esiintyy vielä artistivieras Poju, joka esittää jääkiekkoaiheisen balladin. (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Blokki 3, Liite 4.)

Verrattuna aikaisemman lähetyksen käsikirjoitukseen (Maria!-käsikirjoitus 30.11.2011, Liite 3) tämä ei sisällä juuri lainkaan kirjoitettua taustatietoa. Syynä voi olla haastatteluiden erilaisuus. Lisäksi käsikirjoituksen rytmin muutos on selkeämpi, koska koko jaksoa yhdistävä teema puuttuu. Nyt jokaisessa blokissa on oma teemansa, joka muuttaa kokonaisrytmiä selkeämmin.

Juonnot sisältävät tässäkin käsikirjoituksessa muistuksen sosiaalisesta mediasta ja lähetyksessä seuraavista tapahtumista, jotta katsoja pysyisi mukana. Alkujuonnossa esitellään Pekka Haaviston sijasta Olli Posti ja Erkki Palviainen, vaikka Haavisto on selkeästi lähetyksen ajankohtaisin vieras. Hän ei myöskään ole ensimmäinen vieras, vaikka Maria Veitolalla on ollut tapana haastatella ajankohtaisinta vierasta ensin. Myös Kymmenen uutiset vaikuttavat järjestykseen, sillä jääkiekkoväkivalta ja Pekka Haavisto ovat mukana vasta uutisten jälkeen.

4.1.4 Toteutunut suora lähetys 30.11.2011

Kuten aikaisempikin lähetys, Maria Veitola aloittaa alkujuonnolla ja tervehdyksellä suoran lähetyksen. Juonto on sama kuin käsikirjoituksessa. Veitola tervehdyksiä ensimmäiselle haastateltavalleen, Marco Hietalalle, ei ole käsikirjoituksessa. Se lisää tunnetta siitä, että vieras on uniikki ja haluttu aidosti vieraaksi ohjelmaan. (LivTV 2013.)

Haastattelu täyttää tehtävänsä, eli vastaa viihteelliseen tyyliin kysymyksiin Hietalan rock-elämästä ja savolaisuudesta. Vastustavia sävyjä sisältävät kysymykset eivät ärsytä Marco Hietalaa. Myös edellisen jakson vieraat suhtautuivat hyvin vastaaviin kysymyksiin. Maria! -talk show 'hun vieraaksi tulevat henkilöt taitavat hyväksyä sen osana ohjelman luonnetta. Tästäkin haastattelusta on hankala määritellä disposition tyyliä, joten ehkä viihteelliset haastattelut ovat hankalia sen kannalta. (LivTV 2013.)

Ensimmäisen blokin toisessa haastatteluosassa Miina Äkkijyrkkä tulee mukaan haastatteluun. Äkkijyrkkä kiinnittää heti huomionsa paidattomana taustalla häärivään Olli Postiin, ja Maria Veitola alkaa improvisoida tilanteen vaatimana. Syntyy hetkiä, jotka naurattavat ja siten miellyttävät studioyleisöä. (LivTV 2013.)

Veitola vaihtaa taas kysymysten paikkaa niin, että kysymys vaikeista taitelijoista siirtyy loppuun. Näin loppuun saadaan jännitettä, koska Äkkijyrkkä ei välttämättä pidä kysymyksestä. Vaikka haastattelussa on hauskoja hetkiä, saadaan kuvataiteen viennistä asiaakin selville. Kun haastattelussa on mukana kaksi henkilöä, improvisoi Veitola selkeästi enemmän. Veitola lopettaa haastattelun tyylikkäästi ehdottaessaan, että Miina Äkkijyrkkä otetaan mukaan Nightwishin levynjulkaisubileisiin. Haastattelu täyttää tehtävänsä, sillä se sekä viihdyttää, että välittää mielipiteitä taideviennistä. (LivTV 2013.)

Toinen blokki on varattu kokonaan Alpo Suhoselle ja Petteri Sihvoselle. Maria Veitola aloittaa haastattelun käsikirjoituksen mukaisesti, sillä ensimmäinen kysymys on luonteeltaan kevyesti provosoiva. Se toimii, sillä tarkoitus on saada vieraat olemaan eri mieltä. Kiihkeä mielipiteenvaihto vaikuttaakin jääkiekko-ottelulta, jossa Veitola toimii erotuomarina. Vierailta on selkeät roolit. Roolit eivät kuitenkaan synny

käsikirjoituksesta, vaan hyvintehdystä taustatyöstä. On tiedetty etukäteen, mitä mieltä Alpo Suhonen ja Petteri Sihvonen ovat kiekkoväkivallasta. (LivTV 2013.)

Analyttinen dispositio sopii väittelyyn hyvin, sillä sen avulla voi rakentaa vastakkainasettelua tilanteeseen. Maria Veitola osaa hyödyntää itseironiaansa monimutkaisen jalkapallovertauksensa suhteen, ja saa näin yleisöä vielä enemmän puolelleen. Vaikuttaa myös siltä, että vieraat ovat valmistautuneet hyvin haastatteluun. Erityisesti Sihvonen käyttää taitavasti faktatietoa hyväkseen. (LivTV 2013.)

On kuitenkin tärkeää huomata, että Maria Veitola ei juontajan asemassa asetu kummankaan puolelle. Jos hän tekisi näin, asetelma muistuttaisi Jerry Springerin nöyryyttävää tapaa toimia. Haastattelu asettaa sille asetetut ennako-odotukset, sillä siinä todetaan ettei asia ole yksinkertainen. (LivTV 2013.)

Kiihkeästä mielipiteenvaihdosta siirrytään viihteellisempään superfood-osioon. Maria Veitola improvisoi osuuden lähes täysin. Myös yleisö saa maistella juomia, vaikkei sitä olekaan käsikirjoituksessa. Ilman yleisön huomioimista osio tuntuisi irrallisemmalta. Aihe on myös sellainen, että siinä kannattaa mennä tilanteen mukana. Näin siihen tulee myös humoristisempi sävy. Vaikka Maria Veitola hallitsee hyvin improvisoinnin vastaavan kaltaisissa tilanteissa, kaikki juontajat eivät välttämättä siihen pystyisi. (LivTV 2013.)

Tässäkin lähetyksessä kolmas blokki on pyhitetty yhdelle vieraille, presidenttiehdokas Pekka Haavistolle. Haavistolta on selkeästi kyselty lämpiössä ennen lähetystä viimeisimmät kuulumiset, sillä hän kertoo mehukkaan tarinan perussuomalaisten kansanedustajaan Teuvo Hakkaraiseen liittyen. Tietoa tarinasta ei ollut käsikirjoituksessa. Tarinan avulla haastattelu lähtee jouhevasti liikkeelle. (LivTV 2013.)

Myös Pekka Haaviston haastattelun alussa Maria Veitola tervehtii vierastaan ilman käsikirjoitusta. Näin tervehdys vaikuttaa aidommalta. Kun Veitola haluaa saada Haavistosta enemmän asioita irti, hän hakee kysymyksillään konkreettisia esimerkkejä. Ne ovat katsojan kannalta mielenkiintoisia. (LivTV 2013.)

Koska osa muista haastatteluista on kestänyt vähemmän aikaa kuin oletettiin, saa Veitola kysymyksen tuottajalta korvanapin kautta. Päätelen kysymyksen tulevan

korvanapin kautta, sillä se sisältää niin paljon taustatietoa. Tätä tietoa ei ole kirjoitettu käsikirjoitukseen. Käsikirjoituksessa oleva sana-assioatio muuttuu Veitolan suussa pieneksi piikiksi Arto Nybergiä kohtaan. (LivTV 2013.)

Pekka Haaviston haastattelu on viihdyttävä, mutta siinä ei saada Hakkarais-tarinan lisäksi mitään uutta selville. Voi olla, että tämä johtuu Haaviston persoonallisuudesta. Hän osaa käyttäytyä niin miellyttävästi, että pystyy kiertämään kiperimmätkin kysymykset. Se ei kuitenkaan pilaa haastattelua, sillä se on varsin jouheaa eri haastattelutyypeistä johtuen. Jos käytetään erilaisia haastattelutyyppejä, vaihtuvat myös disposition laadut. (LivTV 2013.)

Jakso päättyy Pojun kitsch-henkiseen jääkiekkoballadiin Kipinä, joka sopii yhteen jääkiekkoteeman kanssa. Kappale vaikuttaisi liian mielistelevältä, ellei kappaleelle olisi tehty kuvituskuvataustaa. Taustassa on käytetty kotimaisia jääkiekkoilijoita pilkkaavaakin materiaalia, joka antaa kappaleen tulkinnalle oman sävöyksensä. Jakson rytmi on vaihtelevampi kuin toisessa analysoitavassa lähetyksessä. Tähän voi vaikuttaa se, ettei lähetyksellä ollut yhteinäistä teemaa. (LivTV 2013.)

4.2 Huomioita käsikirjoittajalle analyysien perusteella

Ensimmäinen ja ehkä tärkein huomioni liittyy taustatyön merkitykseen. Kuten Maria Veitolakin sanoi, hyvin tehdyn taustatyön huomaa lähetyksestä (Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013). Tämän huomaa sekä Pekka Haaviston, että Alpo Suhosen ja Petteri Sihvosen haastattelusta. Kun Haavistolta kysyttiin vielä lämpiössä ennen lähetystä viimeisimmät kuulumiset, löydettiin alkuun kiinnostava tarina Teuvo Hakkaraiseen liittyen.

Suhosen ja Sihvosen tapauksessa puolestaan tehtiin niin sanottu casting hyvin. Väittelyn kaltaisessa tilanteessa tarvitaan kaksi erilaista mielipidettä edustavaa henkilöä, jotka on helppo asettaa vastakkain. Lievemmillä mielipide-eroilla tilanne olisi tuskin ollut yhtä kiinnostava seurata. Kiiwas ajatuksenvaihto oli ehkä jopa mielenkiintoisempaa kuin selkeämpään lopputulokseen pääsy. Tilannetta vahvisti se, että Alpo Suhonen ja Petteri Sihvonen ovat alansa osaajia. Tämä asettaa heidät auktoriteettiasemaan katsojan silmissä ja tekee mielipiteistä uskottavia. Näin kotisohvallakin voi valita puolensa.

Jos jaksossa on yhtenäinen teema, kuten 30.11.2011 lähetetyssä jaksossa, on rytmin rakentaminen hankalampaa. Tällöin kannattaisi keskittyä jokaisen haastattelun sisäiseen rytmiin. Vaikka käsikirjoituksessa ei oltu aina huomioitu tätä, teki Veitola sitä itse improvisoimalla. Hän jätti monesti ikävähkön kysymyksen loppuun ja keksi siihen esimerkin. Sen sijasta, että Veitola olisi kysynyt Hannu Haukalta, antaako Jeesus anteeksi synnit, lisäsi hän kysymykseen tappaja Late Johanssonin. Vaikka haastattelun joutuisi tällöin lopettamaan kiireessä kesken, loppuisi se mieleenpainuvasti.

Lisäksi käsikirjoittaja-toimittajan olisi tärkeää ymmärtää erityisen hyvin ohjelman kohderyhmää. Jos ymmärtää kohderyhmän tarpeet, osaa kysyä vierailta sellaisia asioita, joita katsojat haluavat kuulla. Juuri sellaisessa tilanteessa katsojat ottavat ohjelman omakseen ja ovat juontajan puolella. Tällöin juontaja ikäänkuin lukee katsojan ajatukset.

Valmiita vitsejä käsikirjoitukseen ei kannata lisätä, ellei juontaja ole oikeasti koomikko. Kahdessa Maria! -lähetyksessä yleisö nauroi eniten Maria Veitolan spontaaneille heitoille. Muutenkin tulisi kiinnittää huomiota siihen, kuinka tarkasti juonnot ja kysymykset kirjoitetaan. Alku-, esittely, mainoskatko- ja loppujuonnot on hyvä kirjoittaa kokonaan valmiiksi. Ne sisältävät katsojalle tärkeää tietoa, jota juontajan ei sovi unohtaa. Veitolan lukiessa juonnot valmiina, tulivat kaikki tiedot mainituiksi.

Tekemässäni haastattelussa Maria Veitola kiinnitti huomiota siihen, kuinka ”valmis” käsikirjoitus on. ”Valmiilla” tarkoitan sitä, että Veitola itse toivoi käsikirjoituksen sisältävän vain muutaman avainkysymyksen haastattelua kohden. Muuten lähetys kuulemma vaikuttaisi käsikirjoituksen läpikahlaamiselta (08.04.2013). Olen asiasta samaa mieltä, sillä muutamassa kohdassa kaksi analysoimaani jaksoa tuntuivat läpikahlaamiselta.

Kun Veitola improvisoi paljon ja kuunteli vierastaan, saatiin aiheesta enemmän irti. On tietysti juontajasta kiinni, kuinka hyvin hän pärjää käsikirjoituksen kanssa. Veitolasta voi kuitenkin todeta, että hän työskentelee suorassa lähetyksessä erinomaisesti. Asia taitaa olla ohjelma- ja juontajakohtainen, mutta toisaalta juontajalta vaaditaan heittäytymiskykyä.

Lisäksi haastatteluun kannattaa sisällyttää useampi haastattelutyyppeä. Se muuntaa paljon puhuttua lähetyksen rytmiä. Tässä tapauksessahan rytmi tarkoittaa oikeastaan draaman kaarta suorassa lähetyksessä. Haastattelutyyppeä vaihdettaessa vieraasta saadaan esille uusia puolia. Jos kysytään aluksi vastustavia kysymyksiä, katsoja ei välttämättä pidä vieraasta. Kun vaihdetaan vaikka henkilökohtaiseen haastatteluun, tuodaan henkilöstä esille uusia puolia, jotka voivat taas vaihtaa mielipidettä.

Dispositio oli hankala käsite Maria!-n kaltaisen talk show'n kannalta. Viihteellisistä haastatteluista sitä ei välttämättä löytänyt ollenkaan. Jos taas haluaisi kertoa henkilökohtaisen tarinan vieraastaan, saisi tarinaan draaman kaaren kronologisella dispositiolla. Silloin on myös helppo saada vieraasta irti konkreettisia esimerkkejä, jotka jäävät katsojan mieleen. Maria Veitola toimi näin haastattellessaan Tuulikki Törmälää.

Vaikka käsikirjoittaja-toimittajan pääasiallinen tehtävä onkin kirjoittaa talk show'n käsikirjoitusta, kannattaa lähetyksen vieraisiin perehtyä hyvin. Näin voidaan siirtää tietoa heidän käyttäytymisestään juontajalle, joka osaa siten ennakoita ja hallita vieraitaan suorassa lähetyksessä.

Vaikka teksti saattaa vaikuttaa rajulta ja tyllyltä käsikirjoituksessa, voi juontaja halutessaan pehmentää kysymiään asioita lähetyksessä. Tämä tulisi ottaa huomioon siksi, että haastattelulla halutaan saada vieraasta irti määrättyjä asioita. Jos käsikirjoittaja-toimittaja ja juontaja ovat eri mieltä haastattelun suunnasta, voi lähetyksessä haastattelu tuntua sekavalta.

Lisäksi olisi hyvä kiinnittää huomiota siihen, että juonnot sopivat juontajan suuhun ja ovat yhtenäisiä tyyliltään. Jokainen blokki voi nimittäin olla eri käsikirjoittaja-toimittajan kirjoittama. Tekstin olisi hyvä vaikuttaa juontajan itsensä kirjoittamalta, jotta hän vaikuttaisi esittävän koko ajan omia ajatuksiaan nimeään kantavassa ohjelmassa. Maria! -talk show'ssa juonnot sopivat erityisen hyvin Maria Veitolan tyyliin. Toisaalta Veitola on myös niin taitava, että hänen on helppo lukea juonnot luontevasti. Veitola tervehti kuitenkin vieraansa spontaanilla tavalla, joka antoi hänestä selkeästi lämpimämmän kuvan vieraille.

Lopuksi voisin todeta, että käsikirjoittaja-toimittajan kannattaa huomioida paljon sosiaalisiin taitoihin liittyviä tekijöitä. Olennaisiksi vaiheiksi käsikirjoittamisessa

nousivat taustatyön tekeminen ja tiedon siirtäminen juontajalle. Lähetyksen rakenteen rakentamista oppii pikku hiljaa työskentelyn kautta. Taustatyö haastatteluineen ja vierashankintoineen vaativat alusta asti hyviä sosiaalisia taitoja, jotta ihmisiä saadaan suostuteltua mukaan tai kertomaan vaikeita asioita. Samoin kannattaa panostaa aikaa siihen, miten juontajaa valmistellaan lähetykseen. Toisaalta, ei sovi unohtaa, että suorassa lähetyksessä voi tapahtua mitä tahansa.

4.3 Talk show ja etiikka

Toisinaan talk show kuuluu journalismin kenttään, eikä siten ole immuuni eettisille ongelmille. Kun halutaan välittää tietoa, joudutaan usein pohtimaan, onko se oikeutettua. Työskennellessäni Maria! -talk show'n tuotantoharjoittelijana törmäsin usein eettistä pohdintaa vaatiiviin asioihin. Maria!:n kuudennen tuotantokauden ensimmäinen jakso esitettiin Nelosella 21.09.2011. Jo etukäteen tiedotettiin, että ”myrkkyyhoitajana” tunnettu Aino Nykopp-Koski on haastateltavana puhelimen välityksellä.

Koska olin osa ohjelman tuotantoryhmää, sain lukea käsikirjoituksen ennen lähetystä. Muistan, että eräässä juonnossa oli tarkoitus kutsua suoraan ensi-iltajuhlilta paikalle saapuvaa elokuvaohjaaja Elias Koskimiestä ja näyttelijöitä Malla Malmivaaraa ja Nina Backmania ”tähdiksi”.

Istuin jokaisessa suorassa lähetyksessä ohjaamossa, koska yksi tehtävistäni oli kirjoittaa tekstigrafiikat vieraille. Seurasin koko ajan käsikirjoitusta ja vertasin sitä Veitolan puheeseen studiossa. Koska Veitola ei katsonut koko juonnon ajan juontokortteihinsa, muisti hän juonnon väärin. Mielestäni katsojasta riippuen sanan ”tähti” pystyi tulkitsemaan niin, että se olisi voinut tarkoittaa Nykopp-Koskea.

Nykopp-Kosken haastattelun aikana yleisö reagoi naurulla outoihin kohtiin. Sekä ”tähti”-nimityksen käytöstä, yleisön reaktioista että pelkästään Nykopp-Kosken haastattelusta nousi kohu. Kotikatsojat ja uhrien omaiset loukkaantuivat. Maria! -talk show'n tuottaja Heli Koskela perusteli Iltalehdelle Nykopp-Kosken haastattelua

Suomen lailla ja YK:n ihmisoikeusjulistuksella, joiden mukaan vangeillakin on ilmaisunvapaus. (Iltalehti 22.09.2011).

Itse ajankohtaisista asioista ja tiedonvälityksestä kiinnostuneena ihmisenä halusin tietää, mitä Aino Nykopp-Koskella olisi sanottavanaan. Pidin Nykopp-Kosken tekemiä rikoksia myös viime aikojen vakavimpina, ja sen myötä merkittävänä aiheena. Samalla pystyin kuitenkin ymmärtämään, miksi joku pahoitti mielensä tai olisi halunnut kieltää koko haastattelun.

4.3.1 Journalismin etiikka

Jotta voisi pohtia ja ymmärtää media-alaan liittyvää etiikkaa, tulee ymmärtää muutama käsite. Jorma Mäntylän kirjoittaman Journalismin etiikka vastaa moneen aiheita koskevaan kysymykseen. Termi etiikka on oppi periaatteista, joiden tulisi ohjata ihmisten käyttäytymistä. Koska se käsittelee käyttäytymistä, sisältää etiikan käsite myös mahdollisuuden ihmisen tuottamaan pahaan. (Mäntylä 2008, 49.)

Moraali puolestaan on sosiaalinen käsite, sillä se merkitsee tapoja ja tottumuksia (Mäntylä, 2008, 49). Jorma Mäntylä erottelee kirjassaan termit toisistaan filosofien Juhani Pietarinen ja Veikko Launis avulla (Pietarinen&Launis 2002, 47-52). Pietarisen ja Launoksen mielestä etiikan avulla voidaan siis katsella asioita moraalista näkökulmasta. Tarkasti ilmaistuna etiikka on se tieteenala, joka tutkii moraalialia.

Juhani Pietarinen ja Juha Launis määrittelevät journalismin etiikan tiettyjen yhteiskunnallisten ja ammatillisten tarkoitus- ja toimintaperien yhteenliittymäksi. Tätä yhteenliittymää journalistien tulee sitten ammattikentällä noudattaa ja soveltaa tarpeen mukaan. Moraalittomana käytöksenä toimittajalle pidetään sitä, että hän tietoisesti ja tahallaan jättää noudattamatta näitä yhteisiä sääntöjä. (Mäntylä 2008, 50.)

Jorma Mäntylä jaottelee journalistisen etiikan karkeasti kahteen suuntaukseen; deontologiseen ja teleologiseen. Termi teleologinen on filosofi Immanuel Kantin (1724-1804) peruja. Kant ei välittänyt tehdyn teon seurauksesta, vaan halusi löytää yhtenäisen toimintatavan tilanteeseen. Näin se palvelisi mahdollisimman montaa eri ihmistä. Käytännössä toimittaja, joka edustaisi Kantin mallia, pohtii totuutta enemmän tekonsa

seurauksia. Jos seuraukset epäilyttäisivät toimittajaa, hän olisi valmis kiertämään totuutta. (Mäntylä 2008, 50.)

Usein teleologisen ajattelun taustalla on utilitarismia, eli moraalien ajattelua hyödyn kautta. Media-alalla se voidaan suomentaa mainostajien ja katsojien suututtamisen välttämiseksi. Deontologiaa suosivia toimittajia Jorma Mäntylä kutsuu lainausmerkeissä ”totuustoimittajiksi”. Tällaiset toimittajat ovat valmiita melkein mihin tahansa, jotta totuus saataisiin selville. Jutun seuraukset eivät tällöin paljon paina. (Mäntylä 2008, 50.)

Haastattelin opinnäytetyötäni varten Maria!-talk show´n tuottajaa Heli Koskela. Otin haastattelun aikana myös kevyesti esille Maria!-n aihevalinnat. Koskela oli sitä mieltä, että Maria!-n työryhmä koostui ”poikkeuksellisen” moraalien omaavista henkilöistä. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Koskela ei omasta mielestään tarkoittanut poikkeavalla tabloid -lehti Seitsemän päivää-henkistä moraalilla. Hän yhdisti ”poikkeavan” tietynlaiseen camp – ja hipster -kulttuuriin, joka tarkastelee ajankohtaisia ilmiöitä ironiaan verhottuna. Heli Koskela koki myös, että tavallaan tabuja ei enää ole olemassa. On ilmeisesti enemmän kyse siitä, miten haastateltava tai katsoja tilanteen kokee. (Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013.)

Maria!-talk show´n ei voi sanoa edustavan puhtaasti kumpaakaan etiikan suuntausta. Tiimin sisältä saattoi löytyä yksittäisiä selkeästi tietyn suuntauksen edustajia, mutta ryhmätyö kirjoittamisen suhteen tasapainotti ohjelman suuntaa. Toki katsojalukutavoitteiden saavuttaminen vaati tietynlaista rohkeampaa linjaa, ja saattoi johtaa ylilyönteihin sisällön suhteen. Mutta jos katsojaluvut edesauttavat ohjelman jatkoa seuraavalle tuotantokaudelle, voidaanko sitä pitää utilitarismina sen ikävimmässä muodossa?

4.3.2 Tapausesimerkki Johanna Tukiainen

06.01.2011 Johanna Tukiainen ja Arto Lämsän vierailivat Maria!-talk show´ssa. Haastattelun oli tarkoitus noudattaa rakkaus-teemaa, sillä pari valmisteli tuolloin lähestyviä häitään. Suomen kansa tunsivat Tukiaisen eksoottisena tanssijana, jonka paljastukset ulkoministeri Ilkka Kanervan seksuaalisväritteisistä tekstiviesteistä johtivat

ulkoministerin eroon. Tukiainen oli aiemminkin esiintynyt julkisuudessa voimakkaasti päihtyneenä.

Haastattelun alkaessa Johanna Tukiainen hoippui studioon Länsmanin, Nassu-koiransa ja studioemäntä Diana Ballin kanssa. Silminnähdessä turvonnut ja sekavannäköinen Tukiainen oli pukeutunut valkoiseen ja paljastavaan muunnelmaan hääpuvusta. Maria Veitola haastatteli pariskuntaa tiukkaan tyyliin ja kyseenalaisti parin keskinäisen rakkauden monta kertaa haastattelun aikana. Katsojille saattoi välittyä kuva, että haastattelun näkökulma oli halveksuva. (Youtube 01.04.2013.)

Ohjelmaa seuranneet katsojat kommentoivat MT 3:n internetsivuilla aiheesta ilmestynyttä uutista niin, että heitä ei tuntunut kiinnostavan Tukiaisen kohtelu. Voisikin kysyä, onko oikein arvostella Tukiasta haastattelevaa ohjelmaa, jos itse arvostelee Tukiasta. Sen sijaan keskustelupalstoilla Tukiaisen sekavaa olemusta ja ulkonäköä haukuttiin. Kilpaileva kanava MTV3 otsikoi ainoastaan Tukiaisen mahdollisesti häpeävän sulhastaan (MTV3 01.04.2013).

Henkilökohtaisella tasolla kiinnostuin Johanna Tukiaisen haastattelun etiikasta. Suurta yleisöä kuohutti humalainen Vesa Keskinen, mutta itse koen Tukiaisen olevan mediassa enemmän maalitauluna kuin Keskinen. Jollain tasolla Tukiainen on mielestäni puolustuskyvytön.

Tutkiessani tapaus Johanna Tukiasta löysin journalistin ohjeista useamman kohdan, jonka perusteella haastattelua pystyi pitämään sekä epäeettisenä, että oikeutettuna. Lisäksi on olemassa kaksi ennakkotapausta, jotka liittyvät Tukiaisen kaltaisiin tapauksiin.

Journalistin ohjeissa on aihealue nimeltä yksityinen ja julkinen. Siihen kuuluu ohjeiden 26. pykälä, jonka mukaan jokaisen ihmisarvoa on kunnioitettava (Julkisen sanan neuvosto, Journalistin ohjeet ja lausumat, 01.04.2013). Mielestäni on yleisesti tiedossa, että Johanna Tukiainen on selkeästi päihdeongelmainen ja saattaa tulla studioon päihtyneiden vaikutuksen alaisena. Tällöin hän olisi helposti hyväksikäytettävissä ja mustamaalattavissa, koska Tukiainen ei kykenisi puolustamaan itseään. Lisäksi Veitolan haastattelutyöli voitiin tulkita alentavaksi.

Jos katsoo asiaa päinvastaisesta näkökulmasta, löytyy Maria! -talk show'n puolella olevia pykäläiä. Journalistin ohjeiden ensimmäinen aihealue, ammatillinen asema, velvoittaa toimittajaa kertomaan yhteiskunnan tapahtumista (Julkisen sanan neuvosto, Journalistin ohjeet ja lausumat, 01.04.2013). Lisäksi Jorma Mäntylä jakaa kansalaiset kolmeen ryhmään. Ryhmään A kuuluvat vallankäyttäjät politiikan, hallinnon ja elinkeinoelämän alueelta. B:tä puolestaan edustavat aikaamme kuuluvat julkisuuden henkilöt esimerkiksi viihdealalta. Tavalliset kansalaiset ovat C-ryhmää. (Mäntylä 2008, 48-155.)

Kuten arvata saattaa, ryhmiä koskevat erilaiset yksityisyyden säännökset. Kansalaisilla on oikeus tietää, mitä ryhmän A henkilöt tekevät, sillä heillä on huomattavasti valtaa ohjata Suomen asioita. B-ryhmä liikkuu sääntöjen puolivälissä ja C:llä on eniten yksityisyyden suojaa. (Mäntylä 2008, 148-155.)

Riippuu katsantokannasta, mihin luokkaan Johanna Tukiainen kuuluu. Hän on jossain A:n ja B:n puolivälissä, sillä Tukiaisen vuoksi ulkoministeri erosi. Jos pitää Tukiaista A-luokan henkilönä, voisi hänen haastatteluaan pitää tärkeänä tiedottamisena kansalaisille. Haastattelun näkökulman voisi oikeuttaa sillä, että haluaisi kertoa todella huonosti henkilökohtaisen elämänsä hallitsevan naisen onnistuneen erottamaan ministerin.

Aikaisemmin mainitsin, että asiasta löytyy Johanna Tukiaisen kaltainen ennakkotapaus. Julkisen sanan neuvostoon tehtiin kantelu alkoholiongelmaisen mäkihyppääjä Matti Nykäsen kohtelusta mediassa. Neuvosto antoi langettavan päätöksen, sillä sen mielestä Nykäsen arviointikyky oli laskenut päihdeongelman vuoksi, eikä hän näinollen hallinut julkisuuskuvansa (Mäntylä 2008, 148). Tällä perusteella Johanna Tukiaisen haastattelua voisi pitää epäeettisenä.

Oman lisänsä tapaukseen tuo suora lähetys. En löytänyt Journalistin ohjeista kohtaa, joka käsittelee suoran lähetyksen problematiikkaa. Toisaalta mielestäni haastateltavalla on aina mahdollisuus jättää vastaamatta tai jopa poistua tilanteesta kokonaan.

Vuonna 2008 Julkisen sanan neuvosto antoi langettavan päätöksen suorassa lähetyksessä tapahtuneesta tilanteesta. Yleisradion suorana lähettämässä Jälkiviisaat-ohjelmassa vakituinen kommentaattori, jo eläkkeelle siirtynyt syyttäjä Ritva Santavuori luonnehti presidenttiehdokas Barack Obamaa loukkaavin ja rasistisin sanankääntein.

Jorma Mäntylä piti päätöstä merkittävänä, koska suora lähetystekniikka tuo haasteita sisällönmuokkaamiseen ja ohjelman vieraiden käyttäytymiseen. (Mäntylä 2008, 175-177.)

Tämän perusteella Tukiaisen haastattelua voisi siis pitää epäeettisenä, mutta loppujen lopuksi mielestäni on kysymys jokaisen henkilökohtaisista valinnoista. En kuitenkaan usko, että journalisti pystyy tekemään lopullista päätöstä siitä, mitä etiikan suuntausta hän noudattaa. Ehkä asioita on todella tulkittava tapauskohtaisesti. Uskallan silti väittää, että myös televisionkatsojien olisi syytä pohtia omaa moraaliaan. Kuinka moni on oikeasti pohtinut, mitä meidän tulee tietää ympäröivästä maailmasta? Voisin myös väittää, että television katsojat saavat sitä, mitä tilaavat.

4.3.3 Mediakulttuurin muutos ja talk show -käsikirjoittamisen etiikka

Kun kerroin päässeni työharjoittelijaksi Maria! -talk show´hun, ihmisten reaktiot eivät olleet aina pelkästään positiivisia. Useimmiten sain kannustusta ja kehuja, mutta sivulauseessa muistettiin todeta ohjelman olevan vähän vulgaari. Monet myös kielsivät katsovansa koko ohjelmaa, mutta tiesivät kuitenkin tarkasti sen sisällön. Harmittavaa kyllä, mutta jouduin kehittämään perusteluja harjoittelupaikkavalinnalleni. Olen omassa mielessäni jakanut suomalaiset televisionkatsojat karkeasti konservatiiveihin ja tiedonjanoisiin. Taidan kuulua jälkimmäisiin, sillä mikään ohjelmatyyppe ei ahdista. Voi olla, että osa mielenkiinnostani on puhtaasti ammatillista perua.

Mieleeni on myös herännyt kysymys, joka liittyy paljolti Suomen kokoisen maan ongelmiin ohjelmien vierashankinnassa. Isommissa maissa talk show´lla voi olla lähetys jokainen arki-ilta, mutta Suomessa vain kerran viikossa. Vähän päälle viiden miljoonan ihmisen joukosta ei riitä mielenkiintoisia persoonia täyttämään televisiota.

Maria! :n kuudennen tuotankauden kanssa tehtiin samaan aikaan myös Arto Nybergin nimikkokeskusteluohjelmaa ja MTV3:n Korkeiden kera-talk show´ta. Mielestäni jokaisella edellä mainitulla on oma näkökulmansa, mutta yhdistävänä tekijänä säilyy ajankohtaisuus. Siksi jokaisessa ohjelmassa oli viikon aikana samoja vieraita. Ehkä kiistanalainen käsittelytapa on keino erottua joukosta?

Aloin pohtia, aiheuttivatko suomalaiset televisiot ohjelmat ennen Maria!-a vastaavia kohuja? Tai miksi muutama ohjelma saa eniten kritiikkiä, vaikka nykykanavat täyttävät ohjelmakarttansa parjatulla tosi-tv:llä? Muistan lapsuudestani Hyvät, pahat ja rumat-talk show'n, jota juonsivat Simo Rantalainen ja Jari Sarasvuo. Rantalainen ja Sarasvuo suorastaan aukoivat pääätään vierailleen, mutta muistelin median kuvanneen heitä jonkinlaisina juhliittuina pahoina poikina.

Tulin omassa mielessäni siihen tulokseen, että ajan ilmapiiri on muuttunut. Muutoksella tarkoitan sitä, miten sekä televisio-ohjelmien tekijöitä, että niissä vierailevia ihmisiä kohdellaan. Internetissä kenellä tahansa on valta kirjoittaa mitä tahansa. Kollektiivinen raivo sosiaalisessa mediassa voi horjuttaa valtarakenteita. Voisiko olla mahdollista, että Maria! -talk show'n tarkoitus olisi peilata aikaamme?

Koska pidin näkökulmaa mielenkiintoisena opinnäytetyöni kannalta, päätin etsiä ajatuksilleni tieteellistä pohjaa. Kirjastossa törmäsin Veijo Hietalan kirjaan Media ja suuret tunteet – johdatusta 2000-luvun uusromantiikkaan. Veijo Hietala on Turun yliopiston elokuvatutkimuksen lehtori ja tunnettu mediamaailman asiantuntija Suomessa (Veijo Hietala, Wikipedia 2013). Luettuani Hietalan kirjan tajusin löytäneeni vahvistusta ajatuksilleni.

Hietala esittää, että nykyajan ihmiset elävät elämys- ja tunnekulttuurissa. Ruoka-annokset, matkat, elokuvat ja tietokonepelit ovat suuria elämyksiä, jotka jaetaan kaikelle kansalle erilaisten sosiaalisen median sovellusten avulla. Ennen tunteet olivat paitsiossa, sillä esimerkiksi 1970-luvulla tunne-elämä oli jokaisen yksityisasia. Suurten ikäluokkien kasvatusta oli saanut innoituksensa 1700-luvun valistuksen hengestä. Ihmisen perusta oli siis järjessä ja kriittisyydessä. (Hietala 2007, 15.)

Ilmapiiri muuttui nopeasti 1980- ja 1990-lukujen taitteessa. Seitsemän päivää-lehden vanavedessä Suomeen rantautui ns. lööppijournalismi. Hietalan mielestä esimerkiksi Seiskan julkaisemat juorut ovat pohjimmitaan tunteisiin vetoavaa materiaalia. Koska mediamaailma heijastaa muita kulttuurin ilmiöitä, tapahtumaisillaan oli suuri ajatusilmapiirin muutos. Kulttuurimme viihteellistyi niin paljon, että jopa taiteen ja viihteen raja alkoi hämärtyä. Hietala nimittääkin tätä aikaa uusromantiikaksi, jossa vallitsevat suuret tunteet ja lähikuvat ihmisen kasvoista. (Hietala 2007, 15-16.)

Hietala rinnastaa nykyisen mediamaisemamme tirkistelyyn. Sekä tirkistely, että juoruilu rinnastetaan epähienoon ja vähän laittomaankin käytökseen. Kummatkin liitetään vielä usein naisten elämään. Monet kuitenkin unohtavat, että tirkistely on ollut alusta asti mukana median kehityksessä. (Hietala 2007, 60-64.)

Veijo Hietalan mielestä maailman ensimmäiset elokuvaesitykset, joissa nähtiin Lumieren veljesten tuotoksia, olivat jo tirkistelyä. Katsojat näkivät esimerkiksi työläisiä poistumassa tehtaalta ja lapsen aterioimassa. Tosi-tv on siis vain luontaista kehitystä. Aluksi ihmiset totutettiin tunteisiin fiktion keinoin, mutta tämän päivän katsojat vaativat suuria reaktioita oikeilta ihmisiltä. Siksi televisio-ohjelmien tekijät käyttävät aseinaan nöyryyttämistä ja huijaamista. Lisäksi tosi-tv:n katsojilla on mahdollisuus osallistua ohjelmaan tekemiseen toimimalla sosiaalisen median kautta. (Hietala 2007, 60-64, 67-80.)

Hietala uskoo, että osasy tosi-tv-genren kritiikkiin löytyy marxilaisesta kritiikistä. Siinä televisiota on perinteisesti pidetty valtaideologian välineenä propagandan syöttämiseen. Ainakaan itse en ole välttynyt kuulemasta kommentteja, joissa varsinkin amerikkalaisia televisio-ohjelmia syytetään kansalaisten tahallista tyhmentämisestä. Toisaalta, Hietalan mielestä tosi-tv ei juuri eroa arvomaailmaltaan muista television ohjelmagenreistä. Ruudun sisällä maailma on mustavalkoinen ja ihmiset yksiulotteisia stereotyyppisiä. (Hietala 2007, 67-74.)

Hietala kokee, ettei tosi-tv ole tosiasiasa virallinen genre. Sen sijaan tosi-tv on tyyliuuntaus, joka lainaa dramaturgisia kaavoja vanhoilta fiktiogenreiltä. Esimerkiksi Poliisit-sarja on toisinto vanhoista etsiväelokuvista. Fiktiiviset hahmot on vain korvattu todellisilla vastineilla. Sen perusteella uskallankin väittää, että Maria! -talk show'n edustama tunnustustalkkarin ja myöhäisillan talk show'n hybridinä osittain kuuluu tosi-tv-perheeseen (Hietala 2007, 85.)

On todettu, että julkisesti katsojat inhoavat Maria!:n kaltaisia ohjelmia. Katsojaluvut sen sijaan kertovat, että silti ihmiset seuraavat ohjelmaa. Veijo Hietalan mielestä katsojaa yksinkertaisesti kiehtoo toisten ihmisten elämän tirkistely, mutta olisi noloa myöntää sellainen käyttäytyminen. Ehkäpä Maria!:kin tarjoaa katsojalleen mahdollisuuden transgressioon – mahdollisuuden kurkistaa rajojen ja moraalien tuolle puolen.

Katsojalle etiikan raja on siis selkeämpi kuin talk show'n tekijöille. Katsojaa eettinen pohdinta ei paina kuin televisiota katsoessa. Silloinkin hänellä on valta arvostella tekijöiden moraalista asettumatta itse samoihin saappaisiin. Mutta onko edes oikein katsoa materiaalia, jota pitää itse epäeettisenä?

On hankala päästä tieteelliseen lopputulokseen siitä, miten käsikirjoittaja-toimittajan tulisi toimia etiikan suhteen talk show'ta käsikirjoittaessaan. Varminta on toimia Journalistin ohjeiden mukaan etsiessään taustatietoa ja esittäessään väitteitä suorassa lähetyksessä oikeista ihmisistä. Itse toimin aina tapauskohtaisesti. En pystynyt identifioitumaan selkeästi joko deontologisen tai teleologisen suuntauksen edustajaksi, vaan valitsisin suhtautumiseni tapauskohtaisesti.

On kuitenkin tärkeää käsitellä vaikeina pidettyjä asioita, jotta voidaan oppia tehdyistä virheistä. Talk show'n tekeminen vaatii rohkeutta ja kykyä seisoa tekemiensä sanojen takana. Maria! -talk show noudatti jatkuvasti omaa linjaansa, eikä nöyristellyt lainkaan. Saattaa olla, että talk show kuuluu genrenä etiikan harmaalle, epäselvälle alueelle.

POHDINTA

Asetin tavoitteekseni etsiä vastauksen useampaan eri kysymykseen. Tarkoitukseni oli kertoa Maria!-a esimerkkinä käyttäen, kuinka suora talk show -lähetys käsikirjoitetaan. Sen jälkeen minun piti selvittää, miten ennakkoon käsikirjoitettu lähetys oikeasti toteutuu suorassa lähetyksessä. Tämän pohjalta pohdin, mitä käsikirjoittaja-toimittajan tulisi ottaa huomioon käsikirjoitusta laatiessaan. Lisäksi halusin tutkiskella eettistä puolta, sillä Maria! -talk show on herättänyt paljon mielipiteitä aihevalintojensa vuoksi.

Olen pitänyt itseäni hyvänä kirjoittajana, jolta varsinkin faktoihin perustuva asiakirjoittaminen luonnistuu. Siksi epäröinkin prosessin alkuvaiheissa, koska kirjoittaminen ei ottanut sujuakseen. Suhteutettuna kirjoitusvaiheen kestoon käytin paljon aikaa taustatyövaiheeseen. Talk show´sta genrenä ja sen käsikirjoittamisen teoriasta löytyi hyvin vähän kirjallista materiaalia. Ensimmäisen version jälkeen sain selkeää palautetta, joka helpotti vastausten etsimistä kysymyksiini.

Mielestäni opinnäytetyöni vastaa suhteellisen hyvin kysymyksiini. Koska nimenomaan talk show´n käsikirjoittamista käsittelevää kirjallisuutta ei löytynyt paljon, jouduin nojaamaan paljon yhteen teokseen. Lisäksi hyödynsin kokemuksiani Maria!-n käsikirjoitusprosessin seuraamisesta. Sain myös sisäpiirin tietoa, koska haastattelin ohjelman tuottajaa Heli Koskelaa ja itse juontaja Maria Veitolaa. Koen, että alan tunnustettujen ammattilaisten ajatukset käsikirjoittamisesta antavat työlleni painoarvoa.

Eettisen puolen kysymyksiin vastaaminen ei ollut helppoa, enkä löytänyt selkeitä vastauksia kysymyksiini. Toisaalta, etiikka on sellainen asia, jonka suhteen mielestäni ei tarvitsekaan löytää lopullisia vastauksia. Niin kauan kuin ohjelmat ja katsojat kehittyvät, muokkautuu etiikkakin. Mielestäni olin kuitenkin rohkeä ottaessani eettisen puolen mukaan työhöni, sillä se vaatii automaattisesti kritiikin esittämistä Maria!-sta. Ehkä tärkeintä olikin pohtia omaa suhtautumistaan journalismin etiikkaan.

Alunperin minun piti kirjoittaa opinnäytetyöni taiteellisena osuutena oma Maria!-talk show´n lähetyksen jakso. Tein kuitenkin opinnäytetyöni ensimmäiseen version analyysin käsikirjoituksesta ja sen muutoksesta suorassa lähetyksessä. Koin sen paljon opettavaisempana ja korvasin laajennetulla käsikirjoitusanalyysillä itsekirjoitetun

jakson. Jos tulevaisuudessa kirjoitan talk show´ta, käytän hyväkseni tekemiäni huomioita.

Yllättävää oli huomata se, kuinka suuri osa talk show´n käsikirjoittamisesta on ihmissuhdetaitojen käyttämistä. Käsikirjoittaminen on selkeästi moneen vaiheeseen jakautuva prosessi. Itse lähetyksen käsikirjoittaminen on vasta viimeinen vaihe, joka suoritetaan kireässä aikataulussa. Käsikirjoittaja-toimittajalta vaaditaan siis paineensietokykyä.

Vaikka löysin talk show´n käsikirjoittamiselle teoreettista pohjaa, ammattilaiset näyttäisivät nojaavan enemmän omaan kokemukseensa. Teoriaa pystyi kuitenkin soveltamaan Maria! -talk show´n jaksoihin. Löysin Maria!-n käsikirjoituksista teoriaosuudesta tuttuja elementtejä, kuten erilaisia haastattelutyyppejä.

Myös juontajan ja suoran lähetyksen vaikutus lähetyksen sisältöön oli kiinnostavaa. Viime kädessä juontajasta on kiinni, miten käsikirjoitus toteutuu suorassa lähetyksessä. On selkeästi ohjelman juontajasta kiinni, kuinka paljon hän käyttää valmista käsikirjoitusta suorassa lähetyksessä. Maria Veitola seuraa tarkasti haastateltavaansa ja improvisoi sen mukaan.

Mieleeni jäikin Veitolan ajatus siitä, että taustatiedon siirtäminen juontajalle on erittäin tärkeää. Näin mahdollistetaan improvisointi suorassa lähetyksessä. Kahden analysoimani jakson parhaat hetket syntyivät Veitolan improvisoitua, ja studioyleisökin reagoi eniten näihin tilanteisiin. Käsikirjoittaja-toimittaja on melkein synonyymi taustatoimittajalle. Talk show´n kirjoittaminen hektisellä aikataululla vaatii useamman ihmisen panoksen, mutta vain juontaja edustaa katsojan silmissä ohjelman sisältöä.

Maria! -talk show oli harvinainen tapaus oman genrensä kotimaisessa kirjossa. Ennen Maria!-a miesten juontamat, taustatoimittamat ja tuottamat hallitsivat kanavia – ja otsikoita. Toki naisia nähtiin ruudussa aiemminkin, mutta Maria Veitolan juontajabrändi on ollut rohkeimpia. Samantyyppisiä aiheita 90-luvun puolella käsitellyt Hyvät, pahat ja rumat sai positiivisempaa palautetta kuin Maria!. Muuta selitystä asialle en keksi, kuin juontajan sukupuolen. Ehkä Maria! -talk show osoittaa, kuinka syvällä sukupuoli-asetteet sijaitsevat. Toisaalta katsojia voi hämmäntää myös se, että Maria! -talk show ei edusta selkeästi joko myöhäisillan talkkaria, tai tunnustustalkkaria. Ehkä

tärkeintä Maria! -talk show´ssa oli se, että ohjelma tarjosi samaistumisohjaa vähemmistöille ja alakulttuureille.

LÄHTEET

Haastattelut:

Maria! -talk show'n tuottajan Heli Koskelan haastattelu 18.02.2013. Kesto noin kaksi ja puoli tuntia.

Maria! -talk show'n juontajan Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013. Kesto noin puolitoista tuntia.

Kirjalliset lähteet:

Bruun, H., 1999. The Aesthetics of the Television Talk Show: Nordicom Review. http://www.nordicom.gu.se/common/publ_pdf/45_Bruun.pdf luettu 11.03.2013

Hietala, V., 2007. Media ja suuret tunteet. Johdatusta 2000-luvun uusromantiikkaan: Helsinki, BTJ Finland Oy.

Mikkonen T.A.T., 1982. Takana loistava tulevaisuus: Porvoo ja Juva, WSOY.

Mäntylä J., 2008. Journalistin etiikka: Helsinki, Gaudeamus.

Nikkinen A., & Vacklin A., 2012. Television runousoppia: Helsinki, Like-kustannus.

Näränen, P., 1996. Sarasvuo ja Rantalainen – Täydellistä miehekkyyttä: Naisen naamio, miehen maski: Katse ja sukupuoli mediakuvassa: Helsinki, Kansan sivistysliitto.

Rantalainen S., 2009. Hyvät, pahat ja munat: Helsinki, Johnny Kniga Kustannus.

Anna-Kaisa Hermunen, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:
http://fi.wikipedia.org/wiki/Anna-Kaisa_Hermunen

Arto Nyberg, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:
[http://fi.wikipedia.org/wiki/Arto_Nyberg_\(televisio-ohjelma\)](http://fi.wikipedia.org/wiki/Arto_Nyberg_(televisio-ohjelma))

Bettina S, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:
http://fi.wikipedia.org/wiki/Bettina_S

Heikki&Mikko -Show, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Heikki_%26_Mikko_Show

Iltalehti. Uutinen 22.09.2011. Luettu 01.04.2013:

http://www.iltalehti.fi/uutiset/2011092214434176_uu.shtml

Johanna Tukiaisen haastattelu, Maria! -talk show 06.01.2011. Katsottu 01.04.2013:

<http://www.youtube.com/watch?v=6ggqw6Ryxns>

Julkisen sanan neuvosto. Journalistin ohjeet. Luettu 01.04.2013:

http://www.jsn.fi/journalistin_ohjeet/

Korkojen kera, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Korkojen_kera

MTV3. Uutinen 07.01.2011. Luettu 01.04.2013: [http://www.mtv3.fi/viihde/muut.shtml/](http://www.mtv3.fi/viihde/muut.shtml/hapesiko-johanna-tukiainen-artoa-televisiossa/2011/01/1263246)

[hapesiko-johanna-tukiainen-artoa-televisiossa/2011/01/1263246](http://www.mtv3.fi/viihde/muut.shtml/hapesiko-johanna-tukiainen-artoa-televisiossa/2011/01/1263246)

Ne Salmiset, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Ne_Salmiset

Nevada, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

[http://fi.wikipedia.org/wiki/Nevada_\(televisiosarja\)](http://fi.wikipedia.org/wiki/Nevada_(televisiosarja))

Ruben&Joonas, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Ruben_%26_Joonas

Ruben Stiller, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Ruben_Stiller

Suorana: Kortesmäki, YLE: Blogit. Luettu 16.04.2013:

<http://blogit.yle.fi/suorana-kortesmaki>

Televisio, Wikipedia. Artikkel. Luettu 09.04.2013:

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Televisio>

Timo T.A. Mikkonen, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Timo_T._A._Mikkonen

Tänään, tässä ja nyt, Wikipedia. Artikkel. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Tänään,_tässä_ja_nyt

Tuomas Enbuske, Wikipedia. Artikkele. Luettu 16.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Tuomas_Enbuske

Veijo Hietala, Wikipedia. Artikkele. Luettu 06.04.2013:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Veijo_Hietala

W-Tyyli, Wikipedia. Artikkele. Luettu 16.04.2013:

<http://fi.wikipedia.org/wiki/W-tyyli>

Maria!-lähetykset:

Maria! -lähetys, 05.10.2011. Katsottu 28.04.2013:

<http://www.livtv.fi/ohjelmat/yllätyskokki/etusivu/video/aria-kausi-6-jakso-3-1>

Maria! -lähetys, 30.11.2011. Katsottu 28.04.2013:

<http://www.livtv.fi/ohjelmat/yllätyskokki/etusivu/video/aria-kausi-6-jakso-11>

Kuvat:

KUVA 1: Lotta Pelkonen

KUVA 2: Lotta Pelkonen

Liite 1. Maria Veitolan haastattelu 08.04.2013**Maria Veitolan tausta:**

Tausta ja koulutus?

Mitä ennen Maria, Maria:a ja Maria! :a?

Miten sait oman talk show´n?

Millainen ohjelman suunnitteluvaihe oli?

Muutos Maria, Maria:sta Maria! :ksi?

Muuttuiko ohjelmakonsepti?

Käsikirjoittaminen:

Käsikirjoitustiimi ja työnjako?

Sisältö-, aihe- ja vierasvalinnat?

Miten käsikirjoitat?

Miten teet taustatyötä?

Käytätkö käsikirjoittamisen teoriaa apuna?

Dispositio käsitteenä?

Valmistautuminen lähetykseen?

Käsikirjoituksen merkitys suorassa lähetyksessä?

Milloin seuraat käsikirjoitusta? Milloin et? Miten hyvin otetaan huomioon käsikirjoitettaessa?

Yllättäviä tilanteita suorassa lähetyksessä?

Yhteys tuottajaan ja ohjaajaan suorassa lähetyksessä? Kuunteletko ohjeita?

Kestot?

Esimerkkejä?

Kanavapalaute?

Toimiva, hyvä lähetys?

Juontajan merkitys talk show´lle?

Haastattelutekniikat suorassa lähetyksessä?

Liite 2. Heli Koskela haastattelu 18.02.2013

Ohjelman historia

Mistä Maria! Sai alkunsa?

Millainen on ohjelman konsepti?

Millainen oli ohjelman tiimi alkuvaiheessa?

Mikä oli kohderyhmä? Kohderyhmän erityisvaatimukset+

Millainen on Maria Veitola brändi juontajana?

Miten ohjelma muuttui Maria, Mariasta Maria!:ksi?

Tiimi

Mikä on koulutuksesi ja miten sinusta tuli Maria!-n tuottaja?

Millainen on Maria!-tiimi?

Millaista taustaa, koulutusta tai taitoja käsikirjoittaja-toimittajalta vaaditaan?

Millainen on tiimin jäsenten työnjako?

Mitä käsikirjoittaja-toimittaja tekee?

Millainen on tuottajan vastuu?

Kerro asetelmasta: kanava – kanavan vastaava tuottaja – tuotantoyhtiön vastaava tuottaja – tuottaja – Maria Veitola – käsikirjoitustiimi? Miten tämä vaikuttaa sisältöön?

Käsikirjoittaminen

Onko ohjelman teolla viikkorytmiä? Jos on, niin millainen?

Millainen on keskimääräinen Maria!-lähetys? Onko erityisosiota yms?

Mistä vieras- ja aiheideat lähtevät?

Miten tehdään taustatyötä? Mikä sen merkitys on?

Miten vieraat saadaan mukaan?

Miten lähetyksen dramaturgia rakennetaan?

Millainen vaikutus Maria!-konseptilla on sisältöön? Entä kohderyhmällä tai katsojaluvuilla?

Millaisia inserttejä Maria!-talk show sisältää?

Millä perusteilla minuutit annetaan kullekin vieraalle?

Mitkä ovat tyypillisiä/epätyypillisiä Maria!-aiheita?

Kuinka paljon ohjelmaa loppujen lopuksi käsikirjoitetaan?

Käytetäänkö Maria!-ssa: outlinea, ajolistaa, rutiinilistaa tai dispositiokäsistä?

Ketkä kaikki voivat vaikuttaa sisältöön?

Millainen on onnistunut käsikirjoitus? Entä lähetys?

Mistä on tullut eniten palautetta?

Millainen on kuvakerronnan vaikutus käsikirjoitukseen?

Suora lähetys

Onko termi dispositio tuttu?

Miten käsikirjoitus muokkautuu suorassa lähetyksessä?

Miten toimii kolmiyhteys Maria Veitola – tuottaja – ohjaaja suorassa lähetyksessä?

Miten se vaikuttaa sisältöön?

Briiffataanko vieraita ennen lähetystä?

Palaute

Tuleeko palautetta kanavalta?

Vertautuvatko Maria!-aiheet aikaamme?

Miten studio ja sen lavastus on suunniteltu?

Liite 3. Maria! -talk show'n käsikirjoitus 05.10.2011.

Käsikirjoitus: Heli Koskela, Perttu Häkkinen, Maria Veitola ja Mari Vesala

Maria! 5.10.

Alkujuonto:

Tervetuloa suoraan lähetykseen! Ja tervetuloa ihana yleisö.

Illan teema on muutos.

Tänään kuulette, miten elämä muuttuu,
kun sydämeen saapuu Jeesus, rakkaus, uusi mies tai vaikka glam rock.

Reckless Love on bändi, joka ottaa ilolla vastaan kaupallisetkin työtarjoukset.
Bändiä tai sen keulakuvaa Olli Hermania on nähty mm. tv-ohjelmissa Kuorosota ja Salkkarit.

Tänään bändiltä on tullut uusi albumi, Animal Attraction.

Tervetuloa, Tampereen David Lee Roth, Olli Herman!

BLOKKI 1**Haastis 1: Olli Herman, 7 min.**

Ihanaa kun olet täällä! Yleisö on ihan kuumana, tee se sun bravuuri nyt heti. (Revi paita.)

-Sulla menee hyvin - Suomi on glamrockin luvattu maa, pari viikkoa sitten palasitte musavideon teosta Los Angelesista ja olette lähdössä keikoille Etelä-Eurooppaan ja Englantiin.

Elätkö nyt unelmaasi?

-Sä olet kihloissa Nora -nimisen kaunottaren kanssa. Te tapasitte pari vuotta sitten Tavastialla.

Teillä on eturivi täynnä kiljuvia, pikkuhousuja heittäviä tyttöjä.

Miten just Nora onnistui pokaamaan sut? (tissit)

-Niin kuin kunnan glam rokkarin tuleekin, sä panostat sun ulkonäköön paljon.

Sulla on ripsenpidennykset ja olet ottanut huuleesi täyteainetta Tiina Jylhän Kauneusklinikka -ohjelmassa.

Pystytkö sä käymään keskellä yötä yksin pikkukaupungin nakkioskilla ilman että nenä tulee kipeäksi?

-Reckless Lovea syytetään usein kaupallisuudesta ja menestyksen tavoittelusta.

Mitä vastaat huutelijoille?

-Mä tiedän muusikoita, jotka eivät ole menneet Kuorosota -ohjelmaan siksi, ettei heidän uskottavuutensa kärsi.

Sano nyt ihan suoraan, että mitä sun osallistuminen Kuorosotaan tai bändin esiintyminen Salkkareissa on tehnyt teidän maineelle tai suosiolle?

Rock pitää olla samalla katu-uskottavaa ja nöyrää, mutta samalla kaikki haluaa olla tähtiä, ei kai rockia muuten aleta soittamaan...

-Te lähdette uuden levyn tiimoilta taas kiertueelle, ehkä vähän rauhallisemmalle.

Sanot uudessa Suosikissa, että tossa ekan levyn jälkeen kun kiersitte maailmalla, käytös kärsi, homma meni välillä överiksi ja ylilyöntejä tapahtui.

Kerro joku pahin ylilyönti, mitä tapahtui?

-Kun sä nyt olet kihloissa, tarkoittaako sitä, ettei kiertueella voikaan panna ketä huvittaa?

-Kiitos, Olli. Me kuullaan nimibiisi teidän uudelta levyltä Animal Attraction ohjelman lopuksi.

Revitkö sä sitten taas paidan?

Juonto, Mika Niikko:

Perussuomalaisen uusi kansanedustaja Mika Niikko kohautti hiljattain vaatimalla työntekijöitä kertomaan seksuaalisesta suuntautumiseltaan työnantajalle. Nyt on selityksen paikka.

Tervetuloa, Mika Niikko!

Haastis 2: Mika Niikko, 7 min.

-Niin, useat lehdet uutisoivat näyttävästi viime viikolla että sinun mielestäsi työnantajien tulisi tietää alaistensa seksuaalisesta suuntautumisesta. Oletko todella tätä mieltä?

(-Miten sun sanomisia on vääristelty?)

(-Pitääks heteroudesta, tai mahdollisesta aseksuaalisuudestakin kertoa pomolle?)

-Hesari totesi sinun sanoneen näin: "työnantajalla on oikeus arvioida, ovatko työnhakijan arvot ja maailmankatsomus yhdenmukaiset työtehtävän kanssa."

-Onko seksuaalisuus muka arvo tai maailmankatsomus?

-HS:n mukaan totesit, että "kristillisten arvojen mukaista tehtävää kuten pastorin virkaa ei voi toteuttaa uskottavasti ainakaan vapaiden suuntien seurakunnissa, jos työntekijä on homoseksuaali." Miksi?

-Sä oot nykyisen eduskunnan rikostuomiokuningas. Ajoit mm. vuonna -90 varastetulla autolla suojaatiellä polkupyörää taluttaneen naisen päälle. Mitä ajattelit noihin aikoihin?

-lisäksi: vuonna -82 Niikko (15 v.) ajeli ystävänsä varastamalla työkoneella vantaalaisella rakennustyömaalla. Vuonna -83 käräjillä käsilaukkuvarkaudesta.

-85 Niikko tuomittiin kahden kumppaninsa kanssa kymmenientuhansien markkojen vahingonkorvauksiin ja puolen vuoden ehdolliseen vankeustuomioon. Syy: katteettomalla pankkikortilla ostettu tavaraa lähes 70 kertaa.(TS ja Aamulehti selvittäneet)

-Sulle on tapahtunut muutos. Kerroit tullesi voimakkaasti uskoon tuon tapahtuman jälkeen. Miltä se tuntui? (fyysisesti, henkisesti)

-Miten uskoontulo muutti arvojesi?

Juonto tauolle+kanikameraan:

Tauon jälkeen puhutaan lisää kohua herättäneestä "Mahdollisuus muutokseen"-kampanjasta. Kanikamerassa Diana selvittää kuka Mika Niikko oikein on miehiään. (TG: kanicam!)

KATKO

BLOKKI 2

Juonto, Hannu Haukka:

"Mahdollisuus muutokseen" on pääkaupunkiseudun katukuvassa vahvasti näkyvä, hämmentävä ja megalomaaninen kristillinen kampanja, johon on pistetty paljon dollareita ja liitetty useita julkkiksia. Mistä käännytyksessä oikein on kyse?

Tervetuloa, kampanjapäällikkö Hannu Haukka!

Haastis 2, Hannu Haukka, 5 min.

-Mihin tällä kampanjalla pyritään konkreettisesti?

-Kampanja on toteutettu 11 maassa, 56 kaupungissa. Suomi on ensimmäinen Euroopan maa joka on mukana. Miksi Suomi ja suomalaiset tarvitsevat muutosta?

-Nettisivuillanne kampanjan kokonaiskustannuksiksi arvioidaan puoli miljoonaa euroa.

Kuka lystin maksaa?

(200 000 seurakunnilta, 300 000 nimettömältä liikemieheltä: suursijoittaja **Jeffrey Royer**?)

-Mukana on suuri joukko vapaita suuntia eli helluntalaisia ja muita herätyskristillisiä tahoja.

Tästä meidän tavallisesta kirkosta mukana on vain kuusi seurakuntaa, suurin osa pyydetyistä kieltäytyi kunniaa. Miksi? (hiersikö homokysymys? muut opilliset erot?)

KUVITUS!!! 12 SEK + HÄNTÄ

-Kampanjan kasvoista löytyy hurja määrä julkimoita: puhemies **Heinäluoma**, pääministeri **Katainen**, kitaristi **Jukka Tolonen**, räppäri **Ruudolf** ja moninkertainen murhamies ja huumekauppias **Lauri Johansson**.

Joitakin ihmisiä on syvästi loukannut murhista tuomitun Johanssonin toimiminen kampanjan mannekiinina. Mitä vastaat näille ihmisille?

-Onko niin, että Jumala antaa kaikki hirveät teot anteeksi?

Juonto, Tuulikki Törmälä:

Yksi kampanjan huikkeista tarinoista on evankelista Tuulikki Törmälän.

Hän oli omien sanojensa mukaan okkultismin ja teosofian pauloissa.

Välillä käytiin niin syvällä että nirri oli lähteä. Tervetuloa, Tuulikki Törmälä!

Haastis 3, Tuulikki Törmälä + HANNU HAUKKA 8 min.

-Kerrot olleesi hengellinen etsijä pienestä pitäen. Mitä kaikkea sä olet kokeillut?

-Sanoit uskoneesi vahvasti eritoten jälleensyntymisoppiin. Miksi?

-Halusit edesauttaa reinkarnaatiosi riistämällä hengen itseltäsi. Miten tämä kävi? (itsari pameilla ja brenkulla)

-Mitä sitten tapahtui?

-Käveliks Jeesus tosta vaan sun huoneeseesi?

-Miltä Jeesus näytti? Mitä se sulle sanoi?

(-Miltä tuntui pamahtaa uskoon? Fyysiset / henkiset tuntemukset?)

-Kampanjapäällikkö Hannu Haukka,

-Nettisivuiltanne löytyy vahvaa tavaraa koskien Islamin uskoa.

Yhteistyökumppaninne egyptiläispappi **Isä Zakarias Botros** kuvailee profeetta Muhammedia perverssiksi, nekrofiiliksi, sukurutsaajaksi ja transvestiitiksi.

Edistääkö tällainen uskontojen välistä sympatiaa? Onko tällainen vihapuhe hyväksyttävää?

-Tuulikki?

-Miksi Islamin usko on uhka Euroopalle?

-Kiitos Tuulikki Törmälä ja Hannu Haukka.

Juonto tauolle + kanikameraan:

Tauon jälkeen muutoksen toisistaan löytäneet Wilma Schlizewski ja Olli Väätäinen. Katkolla Diana selvittää Hannu Haukan bisnestaustoja. (tg: KANICAM!)

KATKO

Juonto, Wilma Schlizewski ja Olli Väätäinen:

Wilma Schlizewski oli tässä studiossa viimeksi keväällä, jossa hän teki silloista työtään ja paksunsi lähetyksessämme miehen peniksen. Nyt hän on muuttunut nainen -kiitos rakkauden.

Tervetuloa, Wilma Schlizewski ja Olli Väätäinen.

Haastis Olli ja Wilma, 8 min

-Viimeksi kun me Wilma tavattiin, sä olit aika paljon isomman kokoinen ja olit täällä paksuntamassa hyaluronihapolla miehen penistä.

Mitä mieltä sä oot Olli siitä, että Wilma paksutelee toisten miesten peniksiä?

-Te tapasitte Tiina Jylhän kauneusklinikka -ohjelman kuvausten tiimoilta viime keväänä. Olli on Tiinan miehen Tapen ystävä ja alkoi sitten valmentaa sua Wilma kuntosalilla.

-Jo toisella treenitapaamisella "lipsahditte suutelemaan". Onks sulla Olli tapana imutella sun asiakkaita?

-Wilma sano, että sun teki mieli panna Wilmaa heti kun sä näit sen ekaa kertaa- onko totta?

-Wilma – sä sanoit, että vihdoinkin 53:n vuoden iässä olet löytänyt oikean rakkauden ja helmikuussa on häät. Mitä ne kaksi muuta avioliittoa sit oli?

-Wilma- sä sanoit, että olet nyt se heikompi astia ja nautit siitä. Mitä tarkoittaa heikompi astia? Ihanko oikeesti teillä päättää nyt vain mies? Mitä ihmettä?

- Suositteletko kaikille naisille tätä toisen maailmansodan jälkeistä ameriikkalaista asennetta?

-Teillä on yhteinen firma Jälkipoltto, jossa aiotte laittaa ihmisiä kokonaisvaltaisesti kuntoon. Toimisto on Ollin sängyssä! Miten työnteosta tulee mitään?

-Tarjontaan kuuluu mm. Sinkuille omat kuntotreffit -miten hikisenä ja ähkimässä läskit tutisten voi saada aikaan jotain flirttiä ja erotiikkaa?

-Wilma valmistuu terapeutiksi (lyhyt-terapia ja pakko-oireet) Sä sanoit Iltalehdessä, että masennuksesta pääsee eroon yhden päivän aikana. Miten niin muka?

Kiitos, Wilma ja Olli. Ja ONNEA! (avioliitosta ja mummoudesta)

Loppujuonto: Ensi viikolla taas kaikkea uskomatonta.

Uusimmat vierastiedot ja kaikki Maria! -haastattelut netissä, josta löytyvät kaikki Maria! -haastattelut. Fanittaa voi Facebookissa.

Nyt vielä sokerina pohjalla: Reckless Love ja Animal Attraction!

BIISI: Reckless Love: "Animal Attraction"! **3,20 min.**

Liite 4. Maria! -talk show'n käsikirjoitus 30.11.2011.

Käsikirjoitus: Heli Koskela, Perttu Häkkinen, Maria Veitola ja Mari Vesala

Maria! 30.11.

Alkujuonto: Tervetuloa suoraan lähetykseen! Tervetuloa ihana yleisö!

Tänään saatte pikku vinkkejä siitä, mitä muuta kuin viinaa voi kaataa kurkkuunsa päästäkseen vapautuneisiin pikkujoulutunnelmiin. Erikoisdrinkkejä tarjoilemassa superfood-hifistit Erkki Palviainen ja Olli Posti. **(KUVAA!)**

Viime yönä klo 12 ilmestyi Nightwishin 7. studioalbumi IMAGE-NEERIUM. Suoraan levynjulkaribileistä saapuu bändin basisti ja toinen solisti, Marco Hietala, Tervetuloa!

BLOKKI 1

Haastis 1, Marco Hietala 5 min

-Hianoo kun pääsit, mikä meininki juhlissa?

Sun rock-ura alkoi 80-luvulla kuopiolaisen Tarot-orkesterin riveissä. Rahaa meni enemmän kuin tuli. Nyt sä soitat maailmanluokan bändissä, mutta olen ymmärtänyt, että Tuomas Holopainen on ainoa Nightwishin miljonääri. Kuinka rikas sä olet? Riittääkö se sulle?

Kun on tullut maailmantähdeksi vasta aikuisena miehenä, niin pystytkö kusi mitenkään enää nousemaan päähän?

Missä asioissa sä olet huomannut saavasi erikoiskohtelua? Saako lapset parempia numeroita koulussa? Torilla sen isoimman kalakukon?

Teillä on omat kokit kiertueella messissä, eli raiderin kanssa ei ole ongelmia. Mutta Tarotin kanssa teillä oli vaikeuksia saada jopa täällä Suomessa raiderin tärkein vaade. Kerro koko kansalle, mikä tämä haastava tuote oli?

Kiertueella, vapaa-ajalla sä tykkäät lukea hotellihuoneessa ja ehdottomasti alasti. Mikä aikuisen miehen alastomuudessa on niin ihanaa?

Sä olet syntyperäinen savolainen ja nykyään asut Kuopion asuntomessualueella. Viime viikolla Suomessa puhutti kamala uutinen valekalakukkojen myynnistä Puumalan torilla. Siistinoloinen mies oli kaupitellut onttoja kalakukkoja. Mikä olis tarpeeksi hevi rankaisu tällaiselle ketkulle?

Marco, kutsutaan tänne paikalle toinen taiteilija, joka halajaa myös muutosta elämään ja maailmanmenestystä.

Juonto: Häätö Skattan tilalta Vuosaaresta, rakkaat lehmät lihoiksi ja taideteokset hajallaan pitkin kyliä. Siinä viime vuoden tapahtumasaldoa kuvanveistäjä Miina Äkkijyrkän elämästä. Nyt Miina hakee uutta nousua. Tervetuloa!

Haastis 2, Miina Äkkijyrkkä 8 min

Ihana saada sut tänne! Tulit Riihimäeltä. Missä sä nykyään asut ja mitä sulle kuuluu tänään?

Discovery Channel kävi pari vuotta sitten tekemässä susta ihanan jutun. Siinä sä esittelet tilaasi, lehmiäsi ja taidettasi. Marian! FB-sivuilla on linkki sinne.

Tänä vuonna pätkä on näytetty ympäri maailmaa ja sä saat jatkuvasti haastattelupyynnöjä ja kyselyjä melkein kaikista maailman kolkista. Mitä näistä yhteydenotoista on poikinut?

Sun hienoja taideteoksia on ollut esillä Haminassa, Hämeenlinnassa ja Turussa. Meil on muutama kuvakin näistä. **KUVITUS!!!**

Nyt sä kaipaat manageria ja sponsoreita -millaisia sponsoreita?

Kuinka paljon olisit valmis toimimaan sponsorin toiveiden mukaisesti?

Sä olet haastava hahmo, yhteistyökumppanit saattaa kavahtaa. Kuinka vaikea taiteilija saa olla?

Marco?

(Sä taidat olla keski-ikäisen kaupungin virkamiehen pahin pelko. Mistä se johtuu?)

Kun Marimekko lanseerasi sun malliston, niin kampanja oli hyvin näkyvä ja mm. hehkutettiin, että New York meni sekaisin Miinasta. Mitä kuuluu sun Marimekko-yhteistyölle? Eiks ne ois voinu viedä sua eteenpäin?

Noin neljä prosenttia suomalaisista taiteilijoista elää taiteentekemisellään.

Sä sanoit, että vain tekemällä jonkun tyhmän julkisuustempun, voi nousta esille. Mikä on tyhmää julkisuutta? Olisitko itse valmis menemään vaikka Tanssii Tähtien Kanssa -kisaan?

Sä olit Marco Kuorosodassa. Luuletko että Miinalle olisi jostain tällaisesta hyötyä?

Ehkä sun pitäisi saada Nightwishin Ewo Pohjola apuun.

Kiitos Marco ja Miina

Juonto katkollen+kanikameraan: Kanikamerassa Dianan tuuraaja Julia kyselee Miinalta taiteen tekemisestä. Katkon jälkeen Alpo Suhosen ja Petteri Sihvosen tulinen taisto lätkäväkivallasta. Ja sit maistellaan testoshotteja.

BLOKKI 2

Juonto: (KUVITUS!!!)

Suomalaisten suosikkikulttuurimuoto, lätkä, on jälleen vahvasti kartalla.

Lauantaisen IFK-Pelicans -joukkotappelen saldo oli nimittäin huikeat 465 jäähyminuuttia, 19 ottelun verran pelikieltoja ja 20 000 euroa sakkoja.

Onko jääkiekko liian väkivaltaista, kuten tasavallan presidentti Tarja Halonenkin totesi?

Tervetuloa valmentaja **Alpo Suhonen** ja jääkiekkoanalyytikko **Petteri Sihvonen**!

Haastis 3, Alpo Suhonen ja Petteri Sihvonen 9 min.

-Näyttää vahvasti siltä, että valmentaja käski pelaajien tapella. Mitä väärää siinä on, että valmentaja käskyy nyrkkirysyyn?

-Ootko sä Alpo ikinä käskytännyt pelaajia tappelemaan?

-Onko jääkiekko muka nykyään väkivaltaisempaa kuin ennen?

-Sä et ole Petteri omien sanojesi mukaan törmännyt lätkämatseissa kertaakaan väkivaltaan. Mitä tarkoitat?

-Näissä kahinoissa harvemmin kukaan todella pahasti loukkaantuu. Mikä sua Alpo tässä eniten huolestaa?

-Alpo, sun mukaasi jääkiekkoväkivalta on Suomessa tabu. Miten niin?

-Presidentti Halonen on sitä mieltä, että miesten jääkiekkoa pitäisi viedä naisten jääkiekon suuntaan. Mimmikiekossa ei saa taklata. Mitä sitten tapahtuu jos näin tehtäisi?

-Lätkäkannatuskulttuuriin ei kuulu väkivalta samalla tavalla kuin vaikka jalkapalloon. Onko se sitten niin, että futis on niin tylsä laji, että katsomossa täytyy sit saada aikaan säpinää.

Käykö niin, että jos lätkästä tulee ihan nössöä, fanit alkaa tapella katsomossa?

-Vai käykö niin, ettei kukaan vaan jaksa enää käydä matseissa?

-Miksi tästä nyt on tullut niin iso haloo? Pitääkö tästä keskustella siksi että lastensa lätkäharrastusta tukevat vanhemmat ja lätkämatsien sponsorit pystyvät tyytyväisinä?

Kiitos Alpo ja Petteri.

Juonto: Superdrinksit taitavat olla valmiina. Meitsi menee katsomaan.

Haastis 4, Erkki Palviainen ja Olli Posti, 5 min.

-Niin kuin hyvin tiedämme, gojimarjat ja macajauheet on NIIN nähty.

Teillä onkin täällä pöytä koreana uusinta uutta superfood -maailmasta. Mitä kaikkea on tarjolla?

-Miltä tuntuu kun näitä vetää? Mitä hyötyä näistä on?

-Mistä näitä aineksia saa? Paljonko näille tulee hintaa?

-Sopiiko testijuomat myös naisille? Alpo ja Petteri, nyt maistellaan näitä pikkujoulujuomia.

Maistelua 1,5 min.

-Miltä maistuu?

-Tuntuuko missään?

-Onks nää nyt sellaisia juomia joita ei tule antaa IFK:in ja Pelicansin pelaajille? Tulee vaan lisää jäähymintteja?

Juonto katkolla ja kanikameraan: Katkon jälkeen hiillostuksessa presidenttiehdokas Pekka Haavisto. Ja lätkäballadi by Poju. Katkolla Julia kyselee Erkiltä ja Ollilta onko hifistelyssä järkeä.

KATKO

Juonto: Tasavallan presidentti on yhä hakusessa, ja kysymmekin nyt, olisiko tästä miehestä siihen jopiin. Pekka Haavisto on kulkenut pitkän tien Koijärveltä Kosovoon ja Darfuriin. Millaisen Suomen rakentaisi tämä rauhaa rakastava sivari ja viherpiipertäjä?

Tervetuloa Pekka Haavisto!

Haastis 5, Haavisto 8 min

-Kulttuuriväki ja älymystö **Vexi Salmea** myöten seisovat takanasi. Miksi? Oletko kulturelli ja älykäs?

-Susta saa suorastaan epäluonnollisen sympaattisen, hyväsydämisen ja herkän kuvan. Mutta meissä kaikissa on toinenkin puoli; millaisissa tilanteissa olet inhottava kusipää?

(-Vihreät ovat surkeammassa tilanteessa pitkiin aikoihin, ehkä jopa ikinä. Viime eduskuntavaaleissa koitte rökäletappion. Miltä tuntuu olla Vihreiden viimeinen oljenkorsi?)

-Olet siviilipalvelusmies. Miten sivari muka kelpaa puolustusvoimien ylipäälliköksi?

-Olet toiminut vuosia rauhanvälittäjänä. Miten sovittelisit vihreiden ja perussuomalaisten välisen konfliktin?

-Puhut suvaitsevaisuuden puolesta, mutta olet itse (TAI KAMPANJAPÄÄLLIKKÖSI) ollut hyvin tarkka siitä, keitä muita tässä ohjelmassa on vieraana sinun kanssasi samassa jaksossa. Mitä sinä et suvaitse ja miksi?

(-Olet romaniasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja ja sitä mieltä, ettei romanikerjäläisille tulisi antaa penin jeniäkään. Miksi?)

-Sun kasvoja koristi ennen komeat kalapuikot ja näytit viiksissäsi todella hyvältä, maskuliiniselta ja vahvalta. **KUVA!!!** Meillä on kuva sinusta. Viikset olisivat tietysti erittäin muodikas asuste näin Movemberin aikaan ja voisivat toimia myös kampanjan valttina. Miksi ajoit viiksesi?

-Vanhoja kuvia penkoessa tajusimme myös, että sinä olet Timo Taikuri! **KUVA!!!** Millä taikatempulla aiot voittaa Sauli Niinistön?

Olet vanha luontoaktivisti. Mihin seuraavista kytkisit itsesi ketjuilla mieluiten:

Pähkinäpensaslehtoon

Tervaleppäkorpeen

Mäntyniemeen

-JOS sinusta ei tule presidenttiä, mikä sinusta tulee?

Lopuksi sana-assosiaatio -harjoitus. Sanon sanan, ja sinun tulee sanoa ensimmäinen mieleesi tuleva sana.

Nato

Tom of Finland

Kimi Räikkönen

Bono

Kruununprinsessa Victoria

Anders Behring Breivik

7 päivää

Tikkakosken mannekiini

Keski-ään kriisi

The Cure

Kiitos.

Loppujuonto: Kiitos tästä illasta. Ensi viikolla täällä mm. Antti Reini, Kaija Koo ja tietysti Joulupukki ja ihanat tontut.

Kaikki Maria! -haastattelut ovat netissä, ja facebookissa voi heittää kommentit.

Ja nyt vielä Poika saunoo -biisillään tutuksi tullut Poju. Maailman ensiesityksessä uusi lätkäballadi Kipinä! Moi.

BIISI: Poju: Kipinä 3,05